vers VO OR vers

LEZING 3
105 MINUTEN

EZECHIEL

Ezechiël 8-11

Ezechiëls tweede visioen toont de afgoderij in Jeruzalem, Gods oordeel en het vertrek van Zijn heerlijkheid.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/ezechiel/ezechiel-8-11

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De plaats van het tweede visioen	2 min	5
2	Gods heerlijkheid opnieuw gezien	2 min	6
3	Jeruzalems gruwelen en Gods vertrek	3 min	7
4	De datering van het tweede visioen	3 min	8
5	De ligdagen tussen de twee visioenen	2 min	9
6	God brengt Ezechiël naar Jeruzalem	3 min	10
7	Lichamelijke verplaatsing of een visioen	3 min	12
8	Het afgodsbeeld dat Gods na-ijver wekt	5 min	14
9	De geheime afgoderij onder de tempel	2 min	16
10	De oudsten geloven dat God hen niet ziet	3 min	18
11	Tammuzverering en aanbidding van de zon	5 min	20
12	Zes engelen voeren Gods oordeel uit	6 min	23
13	God merkt wie verdriet hebben om de zonde	4 min	26
14	God spaart de Zijnen zoals bij de uittocht	2 min	28

15	Psalm 91 en bescherming tegen Gods oordeel	2 min	30
16	Verdrukking en de verzegelden in Openbaring	4 min	31
17	Oorlog als middel van Gods oordeel	3 min	34
18	De taak van christenen tijdens oorlog	3 min	35
19	Gods bestuur en de zondige keuzes van mensen	2 min	36
20	Assyrië als werktuig dat zelf geoordeeld wordt	4 min	37
21	Sterven in oorlog is niet altijd Gods oordeel	4 min	40
22	Vurige kolen als oordeel over Jeruzalem	2 min	42
23	Gods heerlijkheid beweegt door de tempel	3 min	44
24	De vier gezichten van de cherubs	2 min	45
25	Ezechiël herkent de cherubs in de tempel	3 min	46
26	De leiders die Jeruzalem verkeerde raad geven	2 min	48
27	De kookpot als beeld van valse veiligheid	4 min	49
28	God keert de spreuk van de kookpot om	4 min	51
29	Pelatja sterft tijdens de profetie	4 min	54

30	Jeruzalem kijkt neer op de ballingen	5 min	56
31	God is een heiligdom voor de ballingen	3 min	58
32	Een nieuw hart en het nieuwe verbond	4 min	61
33	Gods vertrek naar de Olijfberg en Zacharia	4 min	64
	Om verder te lezen		66

1

De plaats van het tweede visioen

Ik zou je willen laten geloven dat we het over de uitgesproken gelijkenissen van Ezechiël zouden gaan hebben. Bedenk dat we Ezechiël thematisch behandelen, in plaats van van begin tot eind. We hebben één inleidende lezing gehad, waarin we de eerste drie hoofdstukken hebben doorgenomen. Die gingen over de roeping van Ezechiël. Onze tweede lezing ging vervolgens over de uitgebeelde gelijkenissen, waarin hij een boodschap uitbeeldde. Daarmee hebben we hoofdstuk 4 en 5 behandeld, maar ook hoofdstuk 12. We hebben ook gedeelten uit hoofdstuk 24 en 37 behandeld. We wilden alle uitgebeelde gelijkenissen in één keer behandelen.

Het was ook mijn wens om alle uitgesproken gelijkenissen in één keer te behandelen. Maar ik denk dat we dat voor later bewaren. De reden is dat we, als we het boek in volgorde doorgaan, hierna niet bij uitgesproken gelijkenissen komen, maar bij het tweede visioen van Ezechiël. Daarom dacht ik dat ik dat eerst moest behandelen. In zekere zin legt dit visioen de basis voor sommige dingen die hij in de uitgesproken gelijkenissen naar voren brengt. Bij nader inzien leek het me dus logisch om dit gedeelte nu te behandelen, en dat zijn de hoofdstukken 8 tot en met 11.

Daarmee blijven we ook ruimschoots binnen de stof die jullie al gelezen hebben, want jullie hebben inmiddels tot en met hoofdstuk 15 gelezen. Als we de uitgesproken gelijkenissen van Ezechiël zouden behandelen, zouden we verder gaan dan de gedeelten die jullie gelezen hebben. Hoewel dat niet iets is wat we koste wat kost zouden vermijden, lijkt het beter om stof te behandelen die jullie gelezen hebben.

2

Gods heerlijkheid opnieuw gezien

De hoofdstukken 8 tot en met 11 vormen zijn tweede visioen. Zijn eerste visioen vond plaats bij de rivier de Kebar in hoofdstuk 1. Daar zag hij de wagen van God rusten op vier wielen, die naast vier levende wezens stonden waarvan ons de naam niet werd verteld. In dit visioen zien we ze opnieuw. Deze keer wordt ons verteld hoe ze heetten, terwijl ons dat in hoofdstuk 1 niet werd verteld. Hij ziet dit beeld van de heerlijkheid van God dus opnieuw. In hoofdstuk 1 had hij ons verteld dat wat hij zag het volgende was:

> Zoals het uiterlijk van de regenboog, die in de wolken verschijnt op de dag van de regen, zo was het uiterlijk van de lichtglans rondom. Het was de verschijning van de gedaante van de heerlijkheid van de HEERE. Toen ik dat zag, wierp ik mij met mijn gezicht ter aarde, en ik hoorde de stem van Iemand Die sprak.
>
> EZECHIËL 1:28

Dat ziet hij hier opnieuw, in een betekenisvol visioen.

Dit heeft veel meer inhoud. Hier zit meer een boodschap in dan in het eerste visioen. In het eerste visioen zag hij eenvoudigweg de heerlijkheid van de HEERE. Hij was verbijsterd, zeven dagen lang ontzet, en kon niets zeggen. Maar deze keer wordt hij in een visioen daadwerkelijk naar Jeruzalem overgebracht.

Bedenk dat hij in ballingschap in Babylonië is, in de stad Tel-Abbib. Daar was een Joodse nederzetting van gevangenen, een nederzetting van ballingen, vluchtelingen of hoe je die ook wilt noemen. Hij bevond zich op duizend mijl van Jeruzalem, maar in zijn visioen werd hij teruggebracht naar Jeruzalem. Daar mocht hij de gruwelen zien die er werden bedreven.

3

Jeruzalems gruwelen en Gods vertrek

Bedenk dat zijn boodschap voornamelijk was dat God Jeruzalem zou verwoesten, dat de Babyloniërs zouden komen en de stad en de tempel zouden verwoesten. Dat was nog niet gebeurd. Hoewel hij was weggevoerd met de tweede groep die naar Babylon was gedeporteerd, moest de verwoesting van de stad nog plaatsvinden. Hij voorspelde dat het zou gebeuren. Dit visioen brengt hem naar Jeruzalem, en hij krijgt profetisch inzicht in de redenen waarom God die stad gaat oordelen.

In hoofdstuk 8 ziet hij de gruwelen van Jeruzalem. In hoofdstuk 9 ziet hij een visioen dat het komende oordeel aankondigt in het beeld van zes mannen met zwaarden en een zevende met een inktkoker. Die zes mannen trekken erdoorheen en doden de inwoners. Dat is natuurlijk niet hoe Jeruzalem werkelijk viel of hoe de mensen werden gedood. Dit is een visioen dat de vernietiging van het volk symboliseert. We weten dat de letterlijke vervulling plaatsvond toen de legers van Babylon binnenvielen en hen uitroeiden. Maar in het visioen wordt dit gesymboliseerd door zes engelen. Misschien zes omdat dat het getal van de mens is, en God gebruikte in dit geval mensen om Zijn oordeel te voltrekken. Dat gebeurde door het zwaard.

In hoofdstuk 10 ziet hij voornamelijk de heerlijkheid van de HEERE, zoals hij die in hoofdstuk 1 zag. In hoofdstuk 10 hebben we een uitvoerige beschrijving van de cherubijnen, deze levende wezens, en de wielen van de wagen en de troon. Die is bijna identiek aan de beschrijving in hoofdstuk 1. Met andere woorden, in deze beschrijving behandelen we veel van hetzelfde. Er zijn maar een paar nieuwe elementen. De belangrijkste nieuwe elementen die in hoofdstuk 10 aan het beeld worden toegevoegd, zijn de verplaatsing van de heerlijkheid van de HEERE van boven de cherubijnen naar de drempel van de tempel, en vervolgens terug van de drempel van de tempel naar de cherubijnen.

Vervolgens, in hoofdstuk 11, aan het einde van dat hoofdstuk, vertrekt de heerlijkheid van de HEERE helemaal uit de tempel. Dat is in wezen de kern van de boodschap die dit visioen wil overbrengen: vanwege de gruwelen die in Jeruzalem plaatsvinden, die

hij in hoofdstuk 8 in een visioen ziet, vertrekt uiteindelijk de heerlijkheid. Gods heerlijkheid verlaat de tempel en Jeruzalem, en dat wordt in hoofdstuk 11 voltooid. De tussenliggende verzen en hoofdstukken verbinden die twee gedachten met elkaar.

4

De datering van het tweede visioen

Je hebt misschien gemerkt dat we in onze vorige bespreking tot en met hoofdstuk 5 zijn gekomen. Daarna sprongen we naar hoofdstuk 12, toen naar hoofdstuk 24 en vervolgens naar hoofdstuk 37. Dat betekent dat we, als we hier bij hoofdstuk 8 de draad oppakken, hoofdstuk 6 en 7 hebben overgeslagen. Ik ben van plan die later te behandelen. De reden dat we ze op dit moment overslaan, is dat er niets opmerkelijks in staat. Als ik zeg dat er niets opmerkelijks in staat, bedoel ik dat er niet veel in staat wat afwijkt van het gewone. Ze bevatten geen visioenen, uitgebeelde gelijkenissen of uitgesproken gelijkenissen. Het zijn gewoon rechtstreekse profetieën, zoals je die misschien in Jesaja of Jeremia hebt gelezen. Ze hebben grotendeels dezelfde vorm als bij die profeten en spreken alleen over verwoesting en onheil. Wat ik voorlopig wil doen, is zulke hoofdstukken overslaan en meteen naar de hoofdstukken gaan die opmerkelijke kenmerken hebben. Daarna zullen we de ontbrekende hoofdstukken in een afzonderlijke lezing behandelen.

Nu slaan we dus hoofdstuk 6 en 7 over en gaan we naar hoofdstuk 8. We behandelen dit tweede visioen, dat veertien maanden na het eerste plaatsvond. Dat weten we omdat hij hier in hoofdstuk 8 de datum vermeldt. Hij zegt:

> Het gebeurde in het zesde jaar, in de zesde maand, op de vijfde van de maand, toen ik in mijn huis zat en de oudsten van Juda vóór mij zaten, dat daar de hand van de Heere HEERE op mij viel.
>
> EZECHIËL 8:1

Als je je hoofdstuk 1, vers 1 en 2 herinnert, werd ons verteld dat het het dertigste levensjaar van Ezechiël was. Maar gerekend vanaf de wegvoering van Jojachin was het het vijfde jaar. Dit is het zesde, dus we zijn een jaar verder.

In hoofdstuk 1, vers 2 wordt ons verteld dat het de vijfde dag van de vierde maand was, meen ik. De vijfde dag van de maand, in het vijfde jaar. Het is in vers 1 dat er staat:

> In het dertigste jaar, in de vierde maand, op de vijfde van de maand, toen ik te midden van de ballingen aan de rivier de Kebar was, gebeurde het dat de hemel geopend werd en ik visioenen van God kreeg te zien. Op de vijfde van de maand — het was het vijfde jaar van de ballingschap van koning Jojachin —
>
> EZECHIËL 1:1-2

Het eerste visioen vindt dus plaats in het vijfde jaar van de ballingschap, op de vijfde dag van de vierde maand. Het volgende visioen is in het zesde jaar, op de vijfde dag van de zesde maand. Hoeveel maanden zijn er verstreken? Er zijn precies veertien maanden verstreken sinds het eerste.

5

De ligdagen tussen de twee visioenen

In dit visioen lijkt hij opgenomen en naar Jeruzalem gebracht te worden. Je zou je kunnen afvragen — en dat is iets om uit te zoeken — hoe hij die driehonderdnegentig dagen op zijn linkerzij en die veertig dagen op zijn rechterzij heeft kunnen liggen binnen de veertien maanden tussen deze twee visioenen. Dat was hem in hoofdstuk 4 opgedragen.

Een Joods jaar werd gerekend op driehonderdzestig dagen, omdat ze een maankalender volgden in plaats van een zonnekalender. Ons jaar is gebaseerd op de tijd die de aarde nodig heeft om rond de zon te gaan. Dat is driehonderdvijfenzestig en een kwart dag. Het Joodse jaar werd gemeten aan de beweging van de maan, het wassen en afnemen van de maan. Iedere keer dat het weer volle maan was, ongeveer elke dertigste dag, was er een nieuwe maand. En de nieuwe maand begon bij nieuwe maan. Zo maten de Joden de tijd. Ze hadden dus twaalf maanden van precies dertig dagen. Dat betekent dat ze een jaar van driehonderdzestig dagen hadden, een korter jaar dan het onze.

Als we het over veertien maanden hebben, hebben we het over driehonderdzestig dagen plus nog twee maanden, dus nog eens zestig dagen. Daarmee komen we op ongeveer vierhonderdtwintig dagen. Maar als je de driehonderdnegentig dagen en de veertig dagen dat hij lag bij elkaar optelt, kom je op vierhonderddertig dagen. Dat is tien dagen langer dan de tussenliggende periode hier. We moeten dus een van twee conclusies trekken. Of dit visioen overkwam hem terwijl hij op zijn zij lag, tijdens de laatste tien dagen van die ervaring. Of het is mogelijk dat hij op de een of andere manier die laatste veertig dagen heeft laten samenvallen met de driehonderdnegentig dagen, en in die dagen een deel van de tijd op zijn rechterzij lag en een deel van de tijd op zijn linkerzij.

Er wordt ons niet verteld hoe hij dat heeft gedaan, maar het is een interessant probleem. Het is geen onoverkomelijk probleem, en het geeft ons ook geen enkele reden om de betrouwbaarheid van wat ons verteld wordt in twijfel te trekken. Het is gewoon iets waarvan we niet helemaal zeker weten hoe het in elkaar past. Maar er is meer dan één mogelijke oplossing, dus echt moeilijk is het niet.

6

God brengt Ezechiël naar Jeruzalem

Hier bevindt hij zich nu in het zesde jaar, dus veertien maanden na zijn roeping. Hij zegt:

‘Ik zat in mijn huis en de oudsten van Juda zaten voor me.’ Dat was gebruikelijk. Ze kwamen bij hem in huis zitten en wachtten tot God door hem zou spreken, hoewel het er niet op lijkt dat hij erg vaak sprak. Ze wisten nooit wanneer dat zou gebeuren, dus kwamen ze daar zitten om te luisteren.

> Ik zag, en zie, een gedaante met een uiterlijk als van vuur: vanaf datgene wat eruitzag als Zijn heupen naar beneden toe, was vuur, en het deel vanaf Zijn heupen naar boven was als een glanzend uiterlijk, als de schittering van edelmetaal.
>
> EZECHIËL 8:2

Je herkent dit natuurlijk als dezelfde gestalte die hij in hoofdstuk 1 op de troon had zien zitten. Deze keer noemt hij de troon niet, al doet hij dat in hoofdstuk 10 wel. Maar hij ziet dezelfde Persoon, Die kennelijk God is, of anders een vertegenwoordiger van God die op God lijkt. Die Persoon komt en grijpt hem bij zijn haar. In vers 3 staat:

> Hij strekte iets uit met de vorm van een hand en pakte mij bij mijn hoofdhaar. Toen hief de Geest mij op tussen de aarde en de hemel en in visioenen van God bracht Hij mij naar Jeruzalem, naar de ingang van de poort van de binnenste voorhof die naar het noorden gekeerd is, waar zich de zetel van het afgodsbeeld van de na-ijver bevond, dat na-ijver oproept.
>
> EZECHIËL 8:3

Dat is een haarlok.

> En zie, daar was de heerlijkheid van de God van Israël, overeenkomstig de verschijning die ik in de vallei gezien had.
>
> EZECHIËL 8:4

Wanneer hij zegt:

‘De schitterende verschijning van de God van Israël was daar, net als in het visioen dat ik op de vlakte had gezien.’ Daarmee bedoelt hij het visioen uit hoofdstuk 1. Hij had daar op de vlakte bij de rivier de heerlijkheid van God gezien. Hij zag nu hier in Jeruzalem hetzelfde visioen, op duizend mijl van de plaats waar hij dat voor het eerst had gezien. Dat zou natuurlijk wijzen op de alomtegenwoordigheid van God. Gods heerlijkheid wordt overal openbaar. Hij kon die zien als zijn ogen ervoor geopend waren, of hij nu in Babylon was of in Jeruzalem.

De heerlijkheid van de Heere. In het visioen van Jesaja, in Jesaja 6, wordt ons verteld dat de serafs zingen:

> De een riep tot de ander: Heilig, heilig, heilig is de HEERE van de legermachten; heel de aarde is vol van Zijn heerlijkheid!
>
> JESAJA 6:3

Je herinnert je dat dit is wat de serafs zeiden in het visioen van Jesaja, in hoofdstuk 6 van Jesaja. Hier zien we dus dat de heerlijkheid van God ook daar in Jeruzalem is.

7

Lichamelijke verplaatsing of een visioen

Er is over gediscussieerd of Ezechiël lichamelijk naar Jeruzalem werd gebracht, of dat dit alleen iets geestelijks was, waarbij zijn geest zijn lichaam verliet en naar Jeruzalem ging. Een derde mogelijkheid is eenvoudig dat hij een visioen had alsof hij in Jeruzalem was. Hoe meer ik erover nadenk, hoe meer mijn voorkeur uitgaat naar de derde mogelijkheid. Sommigen hebben geopperd dat hij lichamelijk werd verplaatst. Ter ondersteuning daarvan wijzen ze erop dat de hand daadwerkelijk het haar op zijn hoofd vastgreep en hem, naar het lijkt, lichamelijk optilde. Hij zei:

Tussen de aarde en de hemel Dat wil zeggen dat hij in de lucht werd opgetild. Het klinkt dus alsof hij lichamelijk werd verplaatst, en er staat:

> Hij strekte iets uit met de vorm van een hand en pakte mij bij mijn hoofdhaar. Toen hief de Geest mij op tussen de aarde en de hemel en in visioenen van God bracht Hij mij naar Jeruzalem, naar de ingang van de poort van de binnenste voorhof die naar het noorden gekeerd is, waar zich de zetel van het afgodsbeeld van de na-ijver bevond, dat na-ijver oproept.
>
> EZECHIËL 8:3

De bewoording zou kunnen betekenen dat hij lichamelijk daarheen werd gebracht. Maar er is ook veel dat erop wijst dat hij lichamelijk niet van zijn plaats kwam. Denk maar aan de apostel Paulus, die in 2 Korinthe hoofdstuk 12 vermeldde dat hij enkele opmerkelijke visioenen had gehad. In één geval werd hij daadwerkelijk opgenomen in de derde hemel en zag hij dingen die niet uitgesproken mochten worden. Maar daarover zei hij in 2 Korinthe 12 dat hij niet kon zeggen of dat overbrengen naar de hemel in het lichaam of buiten het lichaam was gebeurd. Daar hield hij zich op dat moment niet mee bezig. Hij werd opgenomen, en toen hij deze dingen zag, besteedde hij geen tijd aan de vraag: ‘Ben ik in het lichaam of niet?’ Wat hij zag nam hem meer in beslag dan de toestand waarin hij zelf verkeerde.

Paulus geeft aan dat hij tot op die dag niet wist of het een ervaring buiten het lichaam of een ervaring in het lichaam was geweest. Kennelijk kon het hem niet schelen. Hij zei alleen:

> God weet het.
>
> 2 KORINTHE 12:2

En dat is alles wat ertoe doet. Het doet er niet toe of hij in het lichaam was of daarbuiten. Bij Ezechiël was het waarschijnlijk ongeveer hetzelfde. Hij heeft er waarschijnlijk niet veel over nagedacht of hij in het lichaam was of buiten het lichaam. Het zou heel goed kunnen dat hij de hele tijd daar in zijn huis in Tel Aviv tussen de oudsten bleef zitten. Maar in een visioen kon hij zichzelf opgetild zien worden en naar Jeruzalem zien worden gebracht.

Dat lijkt mij waarschijnlijk, vooral wanneer hij zegt:

‘Hij bracht me in visioenen van God naar Jeruzalem.’ Dat wijst erop dat hij deze dingen zag gebeuren terwijl hij een visioen had, in een toestand van vervoering. We kunnen zeggen dat wat hij zag daar werkelijk gebeurde. Maar of hij er lichamelijk naartoe werd gebracht, behoort tot de mysteries die ons niet geopenbaard zijn. Ik geloof dat hij lichamelijk in Babylonië bleef, maar dat hij geestelijk of in een visioen kon gaan kijken en zien wat hij hier zag.

8

Het afgodsbeeld dat Gods na-ijver wekt

Het eerste wat hij vermeldt, is dat hij bij de noordelijke poort, kennelijk van Jeruzalem, het beeld van de na-ijver zag. Hij omschrijft die plaats als:

‘de ingang van de binnenste poort die naar het noorden gericht is’. Daar spreekt hij over in de verzen 5 en 6.

> Hij zei tegen mij: Mensenkind, sla toch uw ogen op in de richting van het noorden. Toen sloeg ik mijn ogen op in de richting van het noorden. En zie, ten noorden van de poort van het altaar stond in de ingang het afgodsbeeld van de na-ijver.
>
> EZECHIËL 8:5

Van de tempel.

> Daarop zei Hij tegen mij: Mensenkind, ziet u wat zij doen? Grote gruweldaden, die het huis van Israël hier doet, zodat Ik ver wegga van Mijn heiligdom. En u zult nog meer grote gruweldaden zien.
>
> EZECHIËL 8:6

Er wordt ons niet verteld wat het beeld van de na-ijver is, maar waarschijnlijk wordt er een beeld van Asjera mee bedoeld. Asjera was een Kanaänitische godin. Tijdens de regering van Manasse, de koning van Juda die de zoon van Hizkia was, had Manasse een beeld van Asjera, deze Kanaänitische godin, in de tempel neergezet. Dat staat opgetekend in 2 Koningen 21, vers 7. Manasse zette dit beeld neer, en de reden dat het het beeld van de na-ijver genoemd zou worden, is dat het God jaloers maakte. Het maakte God boos, zoals een echtgenoot jaloers is wanneer zijn vrouw overspel pleegt. God was dus jaloers en boos omdat ze Hem verlieten en andere goden dienden.

Bedenk dat God, toen Hij de tien geboden gaf, bij het tweede gebod zei dat:

> U zult voor uzelf geen beeld maken, geen enkele afbeelding van wat boven in de hemel, of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is. U zult zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, de HEERE, uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaderen vergeldt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten,
>
> EXODUS 20:4-5

Daarbij zei Hij:

Want Ik, de Heer, ben een jaloerse God en Ik straf de kinderen voor de zonden van hun vaders, tot in de derde en vierde generatie van wie Mij haten.

Hij zei dus dat Hij jaloers zou zijn als ze beelden maakten. Hier was een beeld gemaakt en door Manasse in de tempel neergezet. Ongetwijfeld wordt het daarom het beeld van de na-ijver genoemd. Het verwekte God tot na-ijver.

Overigens werd dit beeld vóór de tijd van Ezechiël door Josia verwijderd, maar blijkbaar werd het later door de Joden opnieuw neergezet. Josia verwijderde het beeld, en hij verbrandde het zelfs. Maar ze moeten het opnieuw gemaakt hebben, want hij verbrandde het in 2 Koningen 23:6. Het beeld werd dus door Manasse neergezet en vervolgens weggehaald en verbrand toen Josia zijn opwekking en zijn hervorming in Jeruzalem bracht. Maar blijkbaar werd dit beeld vervangen en opnieuw neergezet.

Ezechiël krijgt dus te zien waarom God Zich ver van Zijn heiligdom zal verwijderen, zoals Hij in vers 6 zegt. Hij zegt:

Dit zijn de afschuwelijke dingen die het volk van Israël doet, waardoor Ik Mijn heiligdom moet verlaten.

Hij geeft Zijn reden, Zijn beweegreden, Zijn rechtvaardiging om Jeruzalem te verlaten. God laat hen aan hun vijanden over. Hij verlaat Zijn tempel. Zijn heerlijkheid vertrekt. Dit is waarom, en Hij laat Ezechiël deze specifieke gruwel zien. Toch zegt Hij

in vers 6:

Draai je nog eens om, dan zul je nog ergere dingen zien. [Vertalersnoot: de spreker volgt de Engelse formulering ‘greater abominations’, die hij als ernstiger gruweldaden uitlegt. De HSV heeft in Ezechiël 8:6 ‘nog meer grote gruweldaden’.]

In totaal werden Ezechiël in dit hoofdstuk vier verschillende gruwelen getoond. Dit was de eerste. De reden dat er in vers 5 gezegd werd dat die zich bij de altaarpoort bevond, of de poort van het altaar, is dat dit de noordelijke poort was. En de offers werden gebracht, het bloed werd uitgegoten enzovoort, aan de voet van het altaar, aan de noordkant van het altaar. Die stadspoort lag dus het dichtst bij de plaats waar de offers werden gebracht. Ook werd het offer aan de noordkant van het altaar gedood. De poort die dus verband houdt met de offers van het altaar, wordt de poort van het altaar genoemd.

9

De geheime afgoderij onder de tempel

De volgende gruwel die hij ziet, staat in vers 7.

> Toen bracht Hij mij bij de ingang van de voorhof. Ik zag, en zie, een gat in de muur.
>
> EZECHIËL 8:7

Dit zal het tempelcomplex zijn.

> Daarop zei Hij tegen mij: Mensenkind, breek toch door de muur heen. Toen brak ik door de muur heen, en zie, er was een ingang.
>
> EZECHIËL 8:8

Ezechiël heeft tijdens zijn bediening heel wat in muren gegraven. Hij groef ook door de muur van zijn eigen huis heen, zoals je je herinnert, om een van zijn gelijkenissen uit te beelden. Maar hier graaft hij door een muur in het tempelgebouw.

Met andere woorden, hij heeft een geheime kamer gevonden. Hij zag deze kleine opening in de muur, en terwijl hij meer stenen en meer van de muur weghaalde, vond hij zowaar een geheime ingang naar een geheime ruimte onder de tempel. Er was een deur, en wat hij achter die deur zal zien, zijn natuurlijk dingen die in het geheim gebeuren. Hij zei:

> Daarop zei Hij tegen mij: Mensenkind, breek toch door de muur heen. Toen brak ik door de muur heen, en zie, er was een ingang. Toen zei Hij tegen mij: Ga naar binnen en zie de boosaardige gruweldaden die zij hier doen.
>
> EZECHIËL 8:8-9

> Ik ging naar binnen en zag allerlei kruipende dieren, afschuwelijke beesten en alle afgoden van het huis van Israël, rondom op de muur afgebeeld. Daarvoor stonden zeventig oudsten van het huis van Israël, met Jaäzanja, de zoon van Safan, in hun midden. Ieder had een wierookvat in zijn hand en er steeg een dikke wolk reukwerk op. Toen zei Hij tegen mij: Mensenkind, hebt u gezien wat de oudsten van het huis van Israël in het donker doen, ieder in de kamer met zijn afbeeldingen? Want zij zeggen: De Heere ziet ons niet; de Heere heeft de aarde verlaten. Ook zei Hij tegen mij: Keer u opnieuw om en u zult nog grotere gruweldaden zien die zij bedrijven.
>
> EZECHIËL 8:10-13

Dus Hij zegt: ‘Ik laat je deze gruwel zien; je zult nog ergere zien. Ik laat je deze zien; je zult nog ergere dingen zien.’

10

De oudsten geloven dat God hen niet ziet

Wat hij hier zag, waren natuurlijk zeventig mannen uit de oudsten van Israël. Dat waren de maatschappelijke en burgerlijke leiders van de stad. Ze brandden reukwerk, wat een daad van aanbidding in de tempel was. Het reukwerk werd gewoonlijk op het gouden altaar gebrand voor Jehovah, voor God. Maar zij hadden hun wierookvaten en brandden reukwerk voor deze afbeeldingen op de muur. Daarop stonden allerlei onreine dieren en afgoden van de kinderen van Israël afgebeeld. Ze aanbaden deze afbeeldingen op de muur, en dat in een geheime kamer onder de tempel. Blijkbaar wilden ze dit niet openlijk in de tempel doen, uit angst dat mensen hen zouden zien. Het is duidelijk dat ze er geen idee van hadden dat God hen zag. Ze zeiden in vers 12 zelfs:

> Daarop zei Hij tegen mij: Hebt u gezien, mensenkind, wat de oudsten van het huis van Israël in de duisternis doen, ieder in de kamer waar zijn afbeelding zich bevindt? Want zij zeggen: De HEERE ziet ons niet, de HEERE heeft het land verlaten.
>
> EZECHIËL 8:12

Ze hadden geen vrees voor God, omdat ze geloofden dat God niet in de buurt was.

Dat kan komen door de moeilijkheden die ze hadden meegemaakt. Misschien doordat er een paar deportaties hadden plaatsgevonden. Ze leken te zijn overgegeven in de handen van hun vijanden, en ze dachten gewoon: ‘Waar is God nu? Hij moet vertrokken zijn. Hij is hier niet meer.’

Dit lijkt sterk op de opvattingen van de deïsten, die in de begintijd van de geschiedenis van dit land een heel grote en belangrijke godsdienstige beweging vormden. Thomas Jefferson, Thomas Paine en veel van de grondleggers van dit land waren zelfs deïsten. De deïsten geloofden in God. Ze geloofden in de Schepper. Maar ze geloofden niet dat Hij betrokken was bij menselijke aangelegenheden. Ze geloofden dat God de wereld en

het heelal had geschapen, het als een klok had opgewonden en het vervolgens gewoon had laten aflopen. Hij had alles zijn eigen gang laten gaan, het in de handen van de mens achtergelaten.

Dat leidde natuurlijk tot humanisme. Deïsme en humanisme gingen hand in hand, en meestal waren dezelfde mensen die deïsten waren ook humanisten. Want ze geloofden dat het lot van de wereld in de handen van de mens lag en dat God er niet bij betrokken was. Er was een God, maar Hij was vertrokken. Hij was er niet bij betrokken.

Dat is ongeveer wat ze hier zeggen.

Misschien zeggen ze: ‘We hebben ons reukwerk aan God geofferd en Hij heeft niet gereageerd, dus Hij moet het wel niet zien. Hij moet hier wel afwezig zijn, zodat Hij niet beloont of straft. Daarom zullen we nu reukwerk offeren aan die andere goden die we op de muur hebben afgebeeld, en misschien zullen die het zien. Misschien zijn die nog wel in de buurt. Misschien zullen die ons helpen.’ Met andere woorden, ze doen gruwelijke dingen.

Er zijn zeventig leiders, en onder hen bevindt zich Jaäzanja, de zoon van Safan. Safan was de staatssecretaris in Jeruzalem tijdens de regering van Josia. Je herinnert je dat Josia een godvrezende koning was die de hervormingen had doorgevoerd. Safan was zijn staatssecretaris, die onder hem diende. Het was Safans zoon Jaäzanja die de leiders van de gemeenschap tot deze gruwel aanzette. Dat is dus een gruwel waar God boos over is.

11

Tammuzverering en aanbidding van de zon

Dan vers 14:

> Toen bracht Hij mij bij de ingang van de poort van het huis van de HEERE die aan de noordkant is, en zie, daar zaten vrouwen die de Tammuz beweenden. Hij zei tegen mij: Hebt u het gezien, mensenkind? U zult, opnieuw, nog grotere gruweldaden zien dan deze.
>
> EZECHIËL 8:14-15

Tammuz was een Sumerische godheid die door de Sumeriërs werd aanbeden. Hij was de god van de plantengroei. Volgens het Sumerische bijgeloof stierf deze god van de plantengroei ieder jaar in de winter en stond hij in de lente weer op uit de dood. Dat kwam natuurlijk overeen met de landbouwcyclus. Een onderdeel van het ritueel en de vruchtbaarheidsriten waarmee de Sumeriërs Tammuz aanbaden, was dat ze ieder jaar om zijn dood rouwden en huilden. De Sumeriërs hadden een dag afgezonderd om om Tammuz te rouwen.

Wat we hier zien, is dat de vrouwen van Jeruzalem nu om Tammuz huilen. Met andere woorden, ze zijn gaan meedoen aan deze heidense afgoderij, aan de aanbidding van Tammuz. Ze aanbidden dus dit beeld van na-ijver. Ze aanbidden afbeeldingen van dieren en afgoden op hun muren in een geheime kamer onder de tempel. En nu huilen de vrouwen in het openbaar om Tammuz.

Dan ziet hij nog één andere gruwel, in de verzen 16 tot en met 18.

> Daarop bracht Hij mij naar de binnenste voorhof van het huis van de HEERE. En zie, bij de deur van de tempel van de HEERE, tussen de voorhal en het altaar, bevonden zich ongeveer vijfentwintig mannen, met hun rug naar de tempel van de HEERE en hun gezichten naar het oosten. Die bogen zich neer naar het oosten, voor de zon.
>
> EZECHIËL 8:16

Waar hij op wijst, is dat al deze dingen zich midden in het tempelcomplex afspelen. Dat is de heilige plaats die voor God is afgezonderd, en daarbinnen worden al die andere goden aanbeden. Daar staan vijfentwintig mannen. De zon komt natuurlijk op in het oosten, en in oude godsdiensten waarin de zon werd aanbeden, richtte men zich daarvoor altijd naar het oosten. Want dat is de richting van de opkomende zon. Zonneaanbidding is een heel oud gebruik dat onder bijna alle heidenen werd beoefend. Zelfs bij de Egyptenaren was Ra, de zonnegod, de hoogste en machtigste van hun goden. Bijna alle volken uit de oudheid aanbaden de zon als de bron van het leven.

Nu waren de Joden tot dat punt afgezakt. Ze aanbaden de zon naar het oosten toe. Er waren vijfentwintig van hen in de tempel. Waarschijnlijk vertegenwoordigden zij de hogepriester, plus één uit elk van de vierentwintig priesterafdelingen, één vertegenwoordiger uit elke afdeling. Je herinnert je dat er in Davids tijd zo veel priesters waren dat men het priesterschap in vierentwintig groepen verdeelde, vierentwintig afdelingen. Elke groep diende dan op haar beurt twee weken per jaar in de tempel. Dus waarschijnlijk vertegenwoordigen die vijfentwintig mannen elk van de

vierentwintig afdelingen, plus de hogepriester, die de vijfentwintigste is. De priesters zijn hier dus vertegenwoordigd en aanbidden de zon in plaats van God te aanbidden. Er staat:

> Toen zei Hij tegen mij: Hebt u het gezien, mensenkind? Is er iets geringer voor het huis van Juda dan deze gruweldaden hier te doen? Ja, zij vervullen het land met geweld. Steeds opnieuw verwekken zij Mij tot toorn. En zie, zij steken wijnranken in hun neus.
>
> EZECHIËL 8:17

Naast hun afgoderij maken ze zich volop schuldig aan bloedvergieten, moord en dergelijke.

Niemand weet echt helemaal zeker waar dit op slaat, die tak bij de neus houden. Sommigen hebben het Hebreeuws opnieuw vertaald om er iets anders van te maken dan ‘tak’. [Vertalersnoot: de spreker bespreekt het Engelse ‘branch’ (‘tak’); de HSV heeft hier ‘wijnranken’.] Maar waarschijnlijk was het bij de neus houden van de tak een gebruik bij de zonaanbidding. Zoals van sommige godsdiensten bekend is, namen ze 's morgens een tak van een bepaalde soort struik en hielden die bij hun neus. En ze zongen lofliederen voor de zon terwijl ze naar het oosten keken en dit voor hun gezicht hielden. Dat is waarschijnlijk wat hier werd gedaan, waar hier naar wordt verwezen.

> Daarom zal ook Ik handelen in grimmigheid: Ik zal niemand ontzien en Ik zal geen medelijden hebben. Al roepen zij met luide stem ten aanhoren van Mij, toch zal Ik niet naar hen luisteren.
>
> EZECHIËL 8:18

Zelfs als ze tot Hem roepen om barmhartigheid, zal Hij hen niet horen. Waarom? Omdat ze zich in hun hart van Hem hebben afgekeerd. Ze hebben Zijn geboden overtreden en ze hebben andere goden opgesteld in het huis van de Heere. Hij zegt:

Ik ga ze in Mijn woede straffen.

12

Zes engelen voeren Gods oordeel uit

Het volgende hoofdstuk, dat kort is, beschrijft hoe Hij in grimmigheid met hen afrekent.

Nogmaals, we weten dat het daadwerkelijke oordeel dat over hen kwam, door de Babylonische invasie kwam. Nebukadnezar en zijn legers kwamen en verwoestten de stad en brandden de tempel plat. Maar dat hele oordeel wordt, zoals ik al zei, in hoofdstuk 9 symbolisch uitgebeeld als zes engelen die met zwaarden komen en het volk uitroeien. Besef dus dat hij dit niet werkelijk ziet gebeuren. Hij ziet een visioen dat de slachting die zal plaatsvinden symbolisch uitbeeldt, maar het wordt meer vanuit hemels gezichtspunt gezien. Hij ziet het niet alleen vanuit het aardse gezichtspunt van het ene leger van mensen dat tegen een ander leger van mensen optrekt en hen overweldigt. Hij ziet veeleer dat God achter deze invasie zit. Het is Gods oordeel. Het is alsof de engelen van de Heere Zijn verschrikkelijke grimmigheid doen neerkomen op degenen die deze gruweldaden hebben begaan.

> Daarna riep Hij ten aanhoren van mij met luide stem: Kom naar voren, u die de stad gaat straffen, ieder met zijn verdelgingswapen in zijn hand. En zie, zes mannen kwamen vanuit de richting van de Bovenpoort, die naar het noorden gekeerd is, ieder met zijn vernietigingswapen in zijn hand. Eén Man in hun midden was gekleed in linnen met een schrijverskoker aan Zijn middel. Toen kwamen zij binnen en gingen naast het koperen altaar staan. De heerlijkheid van de God van Israël verhief zich van boven de cherub waarop Hij rustte, naar de drempel van het huis, en Hij riep naar de Man Die in linnen gekleed was, Die de schrijverskoker aan Zijn middel had.
>
> EZECHIËL 9:1-3

Dit is de eerste keer dat we dat woord tegenkomen. We hebben een beschrijving van wie de cherubs zijn. Waarschijnlijk verwijst de cherub hier naar die boven de ark van het verbond, dus niet naar de echte cherubs, maar naar de afbeeldingen van de cherubs.

'Waarop Hij rustte.' Nou, ik weet het niet. Het zouden die kunnen zijn waarop de cherub zat, zo klinkt het, maar het is niet zeker. Want er werd gezegd dat de heerlijkheid van de Heere boven het verzoendeksel rustte, en daar waren ook de cherubs. Het is dus niet duidelijk welke hij hier bedoelt. Maar waar het om gaat, is dat de heerlijkheid van de Heere Zich naar de drempel van het huis verplaatste.

> En de HEERE zei tegen Hem: Trek midden door de stad, midden door Jeruzalem, en zet een merkteken op de voorhoofden van de mannen die zuchten en kermen over al de gruweldaden die in het midden ervan gedaan worden. Maar tegen die andere mannen zei Hij ten aanhoren van mij: Trek achter Hem aan door de stad, en dood! Ontzie niemand en heb geen medelijden. Dood ouderen, jongemannen en meisjes, kleine kinderen en vrouwen, om hen te gronde te richten. Raak echter niemand aan op wie het merkteken is. Begin vanuit Mijn heiligdom. Toen begonnen zij bij de oudere mannen die zich vóór het huis bevonden. Hij zei tegen hen: Verontreinig het huis, vul de voorhoven met gesneuvelden, ga naar buiten. Toen gingen zij naar buiten en zij sloegen toe in de stad.
>
> EZECHIËL 9:4-7

> En het gebeurde terwijl zij toesloegen, dat ik alleen achterbleef. Toen wierp ik mij met mijn gezicht ter aarde en riep: Ach, Heere HEERE, gaat U heel het overblijfsel van Israël te gronde richten door Uw grimmigheid over Jeruzalem uit te storten? Toen zei Hij tegen mij: De ongerechtigheid van het huis van Israël en van Juda is buitengewoon groot. Het land is vol bloed, en de stad vol buiging van het recht, want zij zeggen: De HEERE heeft het land verlaten, en: De HEERE ziet het niet. Daarom zal Ik ook niemand ontzien, en Ik zal geen medelijden hebben. Ik zal hun weg op hun eigen hoofd doen neerkomen. En zie, de Man Die in linnen gekleed was, aan Wiens middel de schrijverskoker hing, kwam verslag uitbrengen en zei: Ik heb gedaan, zoals U Mij geboden had.
>
> EZECHIËL 9:8-11

Blijkbaar ging hij voor de andere zes uit. En terwijl hij eropuit ging, volgden de andere zes. Vervolgens kwam hij terug voordat zij klaar waren. Natuurlijk gingen zij achter hem aan. Hij kwam terug en meldde dat hij iedereen had gemerkt. Besef dat dit niet letterlijk gebeurde op het moment dat Ezechiël het zag. Hij zag dit in een visioen. De slachting vond in werkelijkheid ongeveer vijf jaar hierna plaats. Hij zag het profetisch. Dat blijkt wel uit het feit dat hij later, in hoofdstuk 11, opnieuw mensen slechte dingen ziet doen bij de tempel. De slachting vindt dus duidelijk niet werkelijk plaats op het moment dat die wordt beschreven. Hij krijgt een visioen van de bestemming of het lot van de mensen van Jeruzalem, en dat is hun afslachting.

Er zijn zes personen met zwaarden. Het zijn natuurlijk engelwezens. Het zijn geen letterlijke mensen. Er wordt gezegd dat zij het opzicht over de stad hebben. Dat zou erop kunnen wijzen dat zij de beschermengelen waren toen Jeruzalem deed wat God behaagde. Er zijn engelen die God over steden en volken en afzonderlijke mensen had aangesteld. Deze zes vertegenwoordigen blijkbaar degenen die de beschermers van de stad waren. Maar nu de stad zich tegen God heeft gekeerd, keren deze beschermengelen, die in Gods dienst staan, zich tegen de stad. In geestelijke zin

hebben zij het lot van de stad in handen. Natuurlijk ontvangen zij hun bevelen van God Zelf. God zegt hun dat ze door de stad moeten gaan en moeten toeslaan. Maar eerst laat Hij die andere met de schrijverskoker gaan, die door de stad trekt en mensen op het voorhoofd merkt.

13

God merkt wie verdriet hebben om de zonde

Dat is heel veelzeggend. Natuurlijk is dit geen letterlijk merkteken dat ooit op mensen is aangebracht. Dit is allemaal symbolisch. De gedachte is dat God de Zijnen merkt en aangeeft wie zij zijn. De Zijnen worden in dit geval beschreven als degenen die, in vers 4:

‘zuchten en huilen’. Dat wil zeggen: degenen die niet instemmen met deze gruwelijke dingen die de meerderheid van het volk in praktijk brengt. Er waren mensen die daar niet in meegingen. Er waren mensen die daar verdriet over hadden, net als Lot in Sodom. In 2 Petrus hoofdstuk 2 wordt ons verteld:

> Lot kwelde zijn rechtvaardige ziel dag na dag door de wetteloze daden die in die stad werden bedreven.
>
> 2 PETRUS 2:8

Een godvruchtig mens zal gekweld worden door de goddeloosheid die Gods volk bedrijft. Als we vandaag naar een parallel zouden zoeken, zou het niet zozeer gaan om gekweld worden door de zondigheid van de wereld om ons heen, maar door de zondigheid van Gods volk om ons heen, de zondigheid in de gemeente. Het waren niet de mensen die zuchtten en huilden over de gruwelen die de heidense volken om hen heen bedreven, die Hij aanwees als de Zijnen. Het waren de mensen die zuchtten en huilden om de gruwelen die in Jeruzalem werden bedreven, Gods stad, de stad van Gods volk. Dat zou overeenkomen met de gemeente van vandaag, het volk van God.

Dat er vandaag gruwelen worden bedreven en afgoden worden opgericht in de gemeente, valt nauwelijks te ontkennen. Er zijn christenen die geld aanbidden. Er zijn christenen die andere afgoden hebben, dingen die ze boven God stellen. Iemand wiens

hart naar God uitgaat, die de last van de Heere draagt, zal daar verdriet over hebben. Er staat niet dat het mensen zijn die boos of bitter zijn of fel uithalen, maar ze zuchten en ze huilen. Hun hart breekt erover.

Vaak krijgen mensen, als ze de zonden van de gemeente zien, een wrokkige houding en een slechte instelling of een eigengerechtige houding. Ze beginnen zichzelf tot profeten te maken die denken dat zij degenen zijn die geroepen zijn om zich tegen al deze dingen uit te spreken. Maar deze mensen die gemerkt werden, waren niet noodzakelijk profeten, mensen die het volk voortdurend terechtwezen. Ze hadden diep verdriet over wat er gebeurde, net zoals Lot in Sodom verdriet had. Zij zijn degenen die God als de Zijnen aanwijst, omdat ze mannen naar Zijn hart zijn, zoals David dat was. Ze dragen dezelfde last als Hij. Ze hebben dezelfde kijk op wat er gebeurt als God. Ze delen Zijn hart en Zijn gevoelens over deze zaak, en daarom moeten ze gespaard worden.

Het merkteken dat op hen wordt aangebracht, dient om hen te herkennen en hen af te zonderen, zodat ze gespaard worden wanneer de mannen met de zwaarden door de stad gaan en alle anderen uitroeien. Wanneer de mannen met de zwaarden inderdaad door de stad gaan en alle anderen uitroeien, beginnen ze bij het heiligdom. Ze beginnen bij de priesters, degenen die het meest verantwoordelijk zijn voor het verval in het volk, omdat de priesters de kennis van God levend hadden moeten houden.

Zou dat een symbool van het Boek des levens kunnen zijn? Daar ga ik op ingaan. Ik ga daar enkele verbanden ter sprake brengen.

> Want nu is het de tijd dat het oordeel begint bij het huis van God; en als het eerst bij ons begint, wat zal het einde zijn van hen die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?
>
> 1 PETRUS 4:17

Zie je. Het zijn dus de mensen die de grootste verantwoordelijkheid dragen voor het geestelijke klimaat en de geestelijke toestand van het volk, die als eersten onder het oordeel komen. Denk eraan, Jakobus zei in Jakobus hoofdstuk 3:

> Broeders, laat niet velen van u leermeesters worden.
>
> JAKOBUS 3:1

Of veel leraren, veel geestelijke leiders.

> U moet niet allemaal leermeesters willen zijn, mijn broeders. U weet immers dat wij dan een strenger oordeel zullen ontvangen.
>
> JAKOBUS 3:1

Degenen die leidinggeven, die verantwoordelijk zijn voor de verzorging en voeding van Gods schapen en voor het waken over hun geestelijke welzijn, zijn degenen die als eersten onder Gods oordeel komen wanneer ze dat hebben verwaarloosd, verdraaid of misbruikt. Dat is wat er gebeurt.

14

God spaart de Zijnen zoals bij de uittocht

Het is heel veelzeggend dat deze mensen op hun voorhoofd een merkteken krijgen om voor het oordeel gespaard te blijven. Het doet ons natuurlijk denken aan de uittocht en aan de laatste plaag bij de uittocht. Toen trok de doodsengel door Egypte en doodde hij als een oordeel over de Egyptenaren de eerstgeboren zoon uit elk van hun huizen.

Maar je herinnert je dat God voor de Joden die gehoorzaam waren een voorziening had getroffen. Zij moesten een merkteken aanbrengen, niet op hun voorhoofd, maar in dit geval op hun deur: een bloedvlek van een lam dat ze hadden geslacht. En Hij zei:

> En het bloed zal u tot een teken zijn aan de huizen waarin u verblijft. Als Ik het bloed zie, zal Ik u voorbijgaan en er zal geen plaag onder u zijn die verderf teweegbrengt, als Ik het land Egypte zal treffen.
>
> EXODUS 12:13

Dit is dus min of meer hetzelfde beginsel: Gods merkteken was op Gods volk. En toen het oordeel werd gezonden, bleef Zijn volk gespaard. Feit is dat God op dat moment niet veel mensen in Jeruzalem had, maar mannen zoals Jeremia waren er nog wel. En we weten dat hij inderdaad ontkwam voordat Jeruzalem werd verwoest. Hij en anderen ontkwamen naar Egypte. Zij bleven dus gespaard voor dat oordeel. Maar waar het hier om gaat, is dat God, voordat Hij oordeelt, de Zijnen aanwijst en hen afzondert, zodat zij niet onder dat oordeel komen.

Dat betekent niet dat christenen niet lijden of sterven bij rampen, maar niet alle rampen zijn rechtstreekse oordelen van God. Wanneer God uitdrukkelijk een ramp brengt als oordeel, zal Hij die niet brengen over degenen die geen oordeel verdienen. Hij brengt die niet zowel over de rechtvaardigen als over de kwaden. Denk eraan, toen Hij Sodom ging verwoesten, kwam Abraham tussenbeide en deed hij voorbede vanwege Lot in Sodom. En hij zei tegen God:

> En Abraham kwam dichterbij en zei: Zult U ook de rechtvaardige tegelijk met de goddeloze wegvagen?
>
> GENESIS 18:23

En God verzekerde hem dat Hij de rechtvaardigen niet samen met de goddelozen zou vernietigen. De Rechter van de hele aarde doet altijd recht.

15

Psalm 91 en bescherming tegen Gods oordeel

Wanneer Hij een algemeen, allesomvattend oordeel zendt, is het mogelijk dat Zijn rechtvaardige mensen zich zelfs onder de kwaaddoeners bevinden en met hen omgaan, en toch zelf niet onder het oordeel komen. En natuurlijk hebben we in het verleden hierover Psalm 91 geraadpleegd. Psalm 91 spreekt over de persoon die in de schuilplaats van de Allerhoogste woont en in de schaduw van de Almachtige verblijft:

> Ik zeg tegen de HEERE: Mijn toevlucht en mijn burcht, mijn God, op Wie ik vertrouw!
>
> PSALMEN 91:2

Vervolgens beschrijft de psalm hoe God die persoon van het oordeel zal redden. En er wordt over hem gezegd in vers 7, Psalm 91:7 zegt:

> Al zullen er duizend vallen aan uw zijde en tienduizend aan uw rechterhand — bij u zal het onheil niet komen. Slechts met uw ogen zult u het aanschouwen, u zult de vergelding aan de goddelozen zien. Want U, HEERE, bent mijn toevlucht. De Allerhoogste hebt u tot uw woning gemaakt. Geen onheil zal u overkomen, geen plaag zal uw tent naderen.
>
> PSALMEN 91:7-10

Dit betekent niet dat er nooit ziekte zal komen in het huis van een christen. Het betekent dat plagen die door God als oordelen worden gezonden, niet in het huis van de godvruchtigen zullen komen. Net zoals de doodsengel niet het huis binnenging van de Joden die het bloed op de deur hadden.

> Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste is gezeten, zal overnachten in de schaduw van de Almachtige.
>
> PSALMEN 91:1

Als je de Heere tot je woning hebt gemaakt en in de schuilplaats van de Almachtige woont, onder de vleugel van de Allerhoogste, zullen Zijn oordelen je geen kwaad doen wanneer ze worden gezonden. Dat is hier het punt: je behoort tot Gods volk.

16

Verdrukking en de verzegelden in Openbaring

Nu zijn er mensen die altijd bang zijn geweest voor toekomstige verdrukkingen en wier enige hoop was dat ze opgenomen zouden worden voordat zo'n verdrukking ooit zou komen. Vaak worden ze bang wanneer ze ontdekken dat de Bijbel helemaal niet zoiets leert als een opname vóór de grote verdrukking. Want wanneer ze het boek Openbaring lezen, vatten ze dat gewoonlijk op als een beschrijving van een grote periode van verdrukking aan het einde van het tijdperk, een grote plaag die als oordelen van God wordt uitgegoten. Ze maken zich zorgen, omdat het een verschrikkelijke tijd lijkt om op aarde te zijn. En ze zeggen: ‘Bedoel je dat God ons daar doorheen zal laten gaan? Staat er niet:

> Want God heeft ons niet bestemd tot toorn, maar tot het verkrijgen van de zaligheid, door onze Heere Jezus Christus,
>
> 1 THESSALONICENZEN 5:9

,

Het antwoord op die vraag bestaat uit veel onderdelen. Allereerst is het verre van zeker dat Openbaring een toekomstige periode van verdrukking beschrijft. Maar zelfs als dat zo is, is het heel duidelijk dat als Zijn christenen op aarde zijn en God op enig moment plagen uitstort, Hij Zijn plagen niet over de godvruchtigen uitstort. En dat kunnen we in het boek Openbaring zien. Als je dat opslaat, dan is dit in hoofdstuk 7 van Openbaring een van de plaatsen, een van de vele plaatsen, waar Openbaring een beeld

uit Ezechiël overneemt. En wanneer Johannes het opschrijft, wordt het beeld enigszins aangepast aan zijn bedoeling, maar de gedachte is duidelijk ontleend aan Ezechiël hoofdstuk 9. In Openbaring 7, vers 1, staat:

> Hierna zag ik vier engelen staan op de vier hoeken van de aarde. Zij hielden de vier winden van de aarde tegen, opdat er geen wind zou waaien op de aarde, of op de zee of tegen enige boom. En ik zag een andere engel opkomen van waar de zon opgaat, met het zegel van de levende God. En hij riep met luide stem tegen de vier engelen aan wie het gegeven was de aarde en de zee schade toe te brengen, en zei: Breng geen schade toe aan de aarde, en ook niet aan de zee en de bomen, totdat wij de dienaren van onze God aan hun voorhoofd verzegeld hebben.
>
> OPENBARING 7:1-3

Dat zegel op het voorhoofd is natuurlijk ontleend aan Ezechiël 9, waar de man met de inktkoker rondging en een merkteken aanbracht op de voorhoofden van degenen die zuchtten en jammerden. Zij worden vereenzelvigd met de dienaren van God die op hun voorhoofd verzegeld moeten worden.

> En ik hoorde het aantal van hen die verzegeld waren: honderdvierenveertigduizend waren er verzegeld uit alle stammen van de Israëlieten.
>
> OPENBARING 7:4

Het waren er 144.000. En toen begonnen de plagen.

Verderop, in hoofdstuk 9, waar de plaag wordt beschreven van sprinkhanen met staarten als schorpioenen en andere opmerkelijke kenmerken, staat in Openbaring 9:4:

> En tegen hen werd gezegd dat ze geen schade mochten toebrengen aan het gras van de aarde, of welke groene plant of welke boom dan ook, maar alleen aan de mensen die het zegel van God niet op hun voorhoofd hadden.
>
> OPENBARING 9:4

Deze plaag werd alleen selectief uitgestort over degenen die het zegel van God niet op hun voorhoofd hebben. Dus of je dit nu opvat als een toekomstige periode van verdrukking of als een ander oordeel van God, één ding is duidelijk: omdat het een oordeel van God is, komt het niet over degenen die het zegel van God op hun voorhoofd hebben.

Terwijl je in Ezechiël zes mannen met zwaarden ziet, die degenen zijn die het gezag over de stad Jeruzalem hebben, zie je in Openbaring vier engelen. Die worden niet met Jeruzalem verbonden, maar met de aarde, de hele wereld. Het oordeel in Openbaring is wereldwijd, terwijl het in Ezechiël plaatselijk is. Het is plaatselijk, over Jeruzalem, maar in Openbaring wordt een wereldwijd oordeel beschreven. Daarom is het een ander aantal engelen, een ander tafereel, maar toch wordt in beide gevallen het zegel van God of het merkteken van God op Zijn volk aangebracht. En daarna, wanneer het oordeel wordt losgelaten, doodt het iedereen behalve degenen die het merkteken van God op hun voorhoofd hebben.

Dat dit geen letterlijk merkteken is, is heel duidelijk. Het betekent eenvoudig dat, zoals slaven dikwijls het brandmerk van hun meester op hun voorhoofd hadden, Gods dienaren, Gods slaven, ook Zijn herkenningsteken hebben. Bij ons is dat niet iets lichamelijks of zichtbaars, maar het is de Geest van God in ons.

17

Oorlog als middel van Gods oordeel

Ja. Ik vind dat dit Gods soevereiniteit enorm groot maakt. En het brengt me bij de vraag naar andere oorlogen, niet zozeer in de Schrift, maar door de geschiedenis heen: in hoeverre God daar soeverein bij betrokken is, in elk geval bij oordelen van God door de geschiedenis heen, oorlogen en dingen die over Israël zijn gekomen.

Als je de profeten leest, krijg je beslist de indruk dat elke oorlog die in het Oude Testament wordt vermeld een middel was waarmee God oordeelde. Toen God een oordeel over de Kanaänieten bracht omdat hun ongerechtigheden de volle maat hadden bereikt, wat stuurde Hij toen? Oorlog. Hij stuurde de Joden er met hun zwaarden op af om hen te doden. Toen Hij een oordeel over het opstandige Jeruzalem bracht, gebeurde dat door legers die tegen hen optrokken. Dus iemand die geen geestelijk inzicht had, zou het gewoon als het zoveelste politieke conflict zien, gewoon als het zoveelste volk dat tegen een ander volk opstond. Maar de profeten zagen het allemaal als een daad van God.

We zouden ons kunnen afvragen: blijft dat in de tijd van het Nieuwe Testament waar? Misschien is dat alleen maar een oudtestamentische gedachte. Is dat ook waar in de tijd van het Nieuwe Testament en vandaag? Er is een gedeelte dat ons enigszins antwoord geeft op die vraag, en dat staat in Mattheüs hoofdstuk 22. Het staat in de gelijkenis van het bruiloftsmaal die Jezus vertelde. Daarin werd het Joodse volk uitgenodigd om te komen en deel te krijgen aan het Koninkrijk van God, en ze kwamen met uitvluchten en kwamen niet. Daarom staat er in de gelijkenis, in Mattheüs 22:7:

> Toen de koning dat hoorde, werd hij boos. En hij stuurde zijn legers, bracht die moordenaars om en stak hun stad in brand.
>
> MATTHEÜS 22:7

Deze uitspraak ging in vervulling in het jaar 70 na Christus, toen de Romeinse legers kwamen en Jeruzalem in brand staken en de Joden straften die de boodschap hadden verworpen. Maar let erop dat er staat dat de koning Zijn legers stuurde, en de koning

in de gelijkenis is God. We weten dat de vervulling door de legers van de Romeinen kwam, en toch duidt Jezus hen in de gelijkenis aan als Gods legers, die Zijn oordeel komen brengen over degenen die Zijn uitnodiging voor het bruiloftsmaal afwezen.

Dus ik geloof dat we reden hebben om de soevereiniteit van God te zien in oorlog, bijvoorbeeld in de Tweede Wereldoorlog. Als je Rees Howells: Intercessor hebt gelezen — en misschien heb je dat wel — dan weet je hoe zijn gebeden de hand van God bewogen om die strijd tot een afloop te brengen, tot de juiste afloop.

18

De taak van christenen tijdens oorlog

Je hebt me misschien al eens horen zeggen dat ik niet geloof dat christenen aan oorlog moeten deelnemen, en ik geloof dat dat waar is. Ik geloof dat de christelijke kerk een hogere taak heeft, een hogere manier om de samenleving tot zegen te zijn dan door in haar oorlogen te vechten. Maar dat betekent niet dat oorlog op zichzelf verkeerd is. De staat is door God ingesteld om oorlogen te voeren. In Romeinen 13 staat dat God hun het zwaard niet tevergeefs heeft gegeven, maar om gerechtigheid te handhaven.

In een situatie waarin de ene staat oorlog voert tegen de andere, moeten christenen zich volgens mij bezighouden met gebed, met het geestelijke aspect van de strijd. Ik denk niet dat christenen hun land een dienst bewijzen als ze hun geestelijke strijd opgeven om eropuit te trekken en wapens te dragen. Als een ongelovige dat net zo goed kan als een christen, dan behoort de christen te doen wat hij kan doen en wat een ongelovige niet kan doen. En dat is door zijn gebeden de hand van God bewegen, zoals Rees Howells en die mannen deden.

Maar daarmee zien we oorlog nog steeds als een werktuig in de hand van God. Het is een werktuig dat Hij grotendeels gebruikt door middel van de staat in plaats van door middel van de kerk. Maar het maakt niettemin deel uit van Zijn soevereine bestuur over de aangelegenheden van de aarde. Ik geloof beslist dat de Tweede Wereldoorlog Gods oordeel over het Derde Rijk was.

Je zou kunnen zeggen: ‘Hoe zit het dan met oorlogen waarin de goddelozen de overhand krijgen, zoals wanneer de Russen Afghanistan binnenvallen?’ In dat geval hebben we natuurlijk twee heidense volken die met elkaar in oorlog zijn, en het ene verslaat tijdelijk het andere, enzovoort. Ze lijden allebei zware verliezen, maar geen van beide is een bijzonder godvruchtig volk. Het ene is islamitisch en het andere is communistisch. Maar ook dat kan als een oordeel van God worden gezien, want bij de profeten zien we dat God soms zelfs een goddelozer volk gebruikt om een volk te straffen dat minder goddeloos is. Uiteindelijk zal Hij ze allemaal straffen, maar in welke volgorde, dat bepaalt Hij.

Hij gebruikte Babylon om Tyrus te straffen. Tyrus was een goddeloos volk, maar Babylon ook. In Ezechiël is het heel duidelijk, zoals we zullen zien, dat Babylon Gods oordeel over Tyrus was, en ook over Egypte en andere volken. In die gevallen waren alle betrokken volken goddeloze volken, maar toch gebruikte God het ene tegen het andere. We kunnen oorlogen zien als de soevereiniteit van God in werking, waarmee Hij de politieke aangelegenheden van de aarde bestuurt. De Bijbel zegt:

> Hij verandert de tijden en tijdstippen, Hij zet koningen af en stelt koningen aan, Hij geeft de wijsheid aan wijzen, de kennis aan wie verstand hebben.
>
> DANIËL 2:21

Hij is Degene Die politieke opstanden en dergelijke beheerst.

19

Gods bestuur en de zondige keuzes van mensen

Dat betekent niet dat alles wat er in een oorlog wordt gedaan, wordt gedaan op een manier waarop God het graag gedaan zou zien. Natuurlijk geldt dat voor de soevereiniteit van God in het algemeen. God is soeverein over alles, maar dat betekent niet dat alles wat er gebeurt precies zo gebeurt als Hij het het liefst zou zien gebeuren. Het is meer dat Hij in het algemeen de loop van de geschiedenis leidt. Het is alsof Hij het schilderij met brede penseelstreken schildert, en Hij bepaalt de algemene

ontwikkeling van de geschiedenis. Maar wat individuele beslissingen van individuele mensen betreft, is er nog steeds heel veel vrije wil. En veel mensen nemen beslissingen die sterk ingaan tegen wat God zou wensen.

> In Hem zijn wij ook een erfdeel geworden, wij, die daartoe voorbestemd waren, naar het voornemen van Hem Die alle dingen werkt overeenkomstig de raad van Zijn wil,
>
> EFEZE 1:11

Zodat Hij zelfs de zondige keuzes van mensen kan sturen om een uiteindelijk doel te verwezenlijken dat Hij wilde bereiken.

Dat Jozef als slaaf werd verkocht, was een slechte keuze van zijn broers, maar God gebruikte die om Zijn doel te verwezenlijken: Jozef naar Egypte brengen. Of Judas die Jezus verraadde, en de Joden die Jezus doodden: dat waren zondige, goddeloze keuzes die ze maakten, en het behaagde God beslist niet dat ze die keuzes maakten. Toch gebruikte Hij die situatie om aan het kruis ons behoud te bewerken. Het is een mysterie. Het mysterie van de soevereiniteit van God is werkelijk diep. Maar waar het om gaat, is dat Gods doeleinden altijd worden verwezenlijkt.

De grotere, meer ingrijpende ontwikkelingen in de geschiedenis, zoals oorlogen en dergelijke, zijn gebeurtenissen waarin we kunnen zien dat Gods doel op de een of andere manier dichterbij wordt gebracht. Toch zijn de afzonderlijke daden van soldaten of legers vaak heel goddeloos, en het zijn geen daden die God zou goedkeuren.

20

Assyrië als werktuig dat zelf geoordeeld wordt

Laat me je hiervan een voorbeeld laten zien in Jesaja hoofdstuk 10. We dwalen een beetje van het onderwerp af. Ik denk dat het de moeite waard is om dat heel even te doen. Jesaja hoofdstuk 10 gaat erover hoe God de Assyriërs tegen Samaria laat optrekken, dat wil zeggen tegen het noordelijke koninkrijk Israël, vanwege hun zonden. Natuurlijk werden de Assyriërs het werktuig van Gods oordeel over Israël.

In vers 5 staat:

> Wee Assyrië, de roede van Mijn toorn; en Mijn gramschap is een stok in hun hand.
>
> JESAJA 10:5

Met andere woorden, God houdt Assyrië vast als een roede om Zijn volk te straffen.

Zij zijn Zijn werktuig.

> Op een huichelachtig volk zal Ik hem afsturen; tegen het volk waarop Ik verbolgen ben, zal Ik hem bevel geven om roof te plegen, om buit te roven, en om het te vertrappen als slijk op straat.
>
> JESAJA 10:6

Maar er staat:

> Maar zelf meent hij het zo niet, en diep in zijn hart denkt hij zo niet. Want het leeft in zijn hart om weg te vagen en de volken uit te roeien — niet weinige!
>
> JESAJA 10:7

Met andere woorden, de Assyriër ziet het niet zo. Hij doet dit niet uit gehoorzaamheid aan God.

Met andere woorden, de Assyriër heeft geen enkel goed motief voor wat hij doet. Hij is gewoon een bloeddorstige, wrede tiran, en hij wil alleen maar andere volken uitroeien. Maar Hij zegt dat zij zichzelf niet als Gods werktuigen zien. Daarom zullen ook zij vanwege hun goddeloosheid onder het oordeel moeten komen. Maar op dit moment gebruikt Hij hen om iemand anders te oordelen. Later zal Hij hen door een andere macht oordelen, namelijk Babel.

Maar let eens op wat er verderop in hetzelfde hoofdstuk staat, in vers 15:

> Zou een bijl zich beroemen tegen wie ermee hakt, of een zaag zich verheffen tegen wie hem trekt? Alsof een staf regeert over wie hem hanteert, alsof een stok opheft wie geen stuk hout is.
>
> JESAJA 10:15

Nu, de roede en de staf: Hij heeft al gezegd dat Assyrië Zijn roede in Zijn hand is en Zijn staf om Israël te straffen. Hij zegt: wat belachelijk als een roede of een staf of een zaag of een bijl zichzelf de eer zou geven voor wat degene die dat werktuig gebruikt ermee tot stand brengt. Daarmee geeft Hij dus aan dat de Heere ook hen zal oordelen. In vers 16:

> Daarom zal de Heere, de HEERE van de legermachten, zijn welgedane vorsten doen uitteren. Onder zijn rijkdom zal Hij een brand laten woeden, als een brand van verzengend vuur.
>
> JESAJA 10:16

Dat wil zeggen, onder de vetten van Assyrië.

Enzovoort. Het gaat dus verder over hoe God ook Assyrië zal oordelen.

De soevereiniteit van God is een enorm ingewikkeld, doorweven weefsel: hoe Hij elke afzonderlijke morele beslissing die een mens neemt, erin verweeft om het wandkleed tot stand te brengen dat het grote geheel van Zijn uiteindelijke bedoelingen laat zien. Het is iets ongelooflijks, want er staat in de psalm:

> Want de woede van mensen zal U tot lof zijn, wat aan woede overblijft, zult U beteugelen.
>
> PSALMEN 76:11

Alles wat de toorn van de mens mag doen, laat God gebeuren zodat het kan bijdragen aan Zijn uiteindelijke lof en bedoeling. Maar alle toorn die Hij niet kan gebruiken, zal Hij bedwingen, en die zal nooit komen.

We kunnen dus zeggen dat wanneer de toorn van de mens tot uiting komt, zoals de broers van Jozef die hem verkopen, of de Joden die Jezus kruisigen, of een leger dat tegen een ander leger optrekt, God dat helemaal niet zou hebben laten opkomen als Hij er geen bedoeling mee kon verwezenlijken. Hij zou het hebben bedwongen. Maar Hij laat een zekere mate van vrijheid toe om de toorn van de mens te uiten, omdat Hij die soms kan gebruiken om een oordeel over een volk te brengen. Dit is dus een uitvoerige uitweiding ten opzichte van ons hoofdonderwerp. Maar ik denk dat dit een belangrijk punt is om de soevereiniteit van God en Zijn verhouding tot oorlog te begrijpen.

21

Sterven in oorlog is niet altijd Gods oordeel

Maar als we Ezechiël 9 met Openbaring vergelijken, kunnen we zien dat er in een bepaalde situatie in Ezechiël een beginsel zichtbaar is dat doorwerkt in al Gods handelen zoals we dat in Openbaring zien. Voordat Hij Zijn werktuigen van het oordeel op een zondige wereld of een zondige stad loslaat, heeft Hij eerst vastgesteld wie Zijn mensen zijn en ervoor gezorgd dat zij niet onder hetzelfde oordeel komen.

Nu zouden we kunnen zeggen: ‘Maar worden christenen niet soms in een oorlog gedood?’ Natuurlijk worden sommige christenen in een oorlog gedood, maar zij komen niet onder Gods oordeel. God kan een volk als geheel oordelen en het door oorlog vernietigen. Dat betekent niet dat ieder afzonderlijk mens in dat volk die geleden heeft en gestorven is, noodzakelijkerwijs rechtstreeks het voorwerp van Gods oordeel was. Immers, als een christen sterft:

> Kostbaar is in de ogen van de HEERE de dood van
> Zijn gunstelingen.
>
> PSALMEN 116:15

En we gaan naar de Heere toe om bij Hem te zijn. En Paulus zei dat sterven voor een christen winst is:

> Want het leven is voor mij Christus en het sterven is voor mij winst.
>
> FILIPPENZEN 1:21

We kunnen dus eigenlijk niet zeggen dat een christen die onder die omstandigheden wordt gedood, onder Gods oordeel is gekomen. Hij is eenvoudig vrijgemaakt om naar de Heere toe te gaan en bij Hem te zijn, wat verreweg het beste is. Maar toch is het totale effect van de oorlog een oordeel over het volk dat die oorlog verliest. Het is een gezamenlijk oordeel over een rijk als geheel, of wat het ook is. De afzonderlijke mensen die onder die omstandigheden sterven, zijn niet noodzakelijkerwijs allemaal voorwerpen van Zijn oordeel, maar Hij heeft Zijn merkteken op ons aangebracht.

Dus als Hij bijvoorbeeld een oordeel over dit land zou sturen, als Hij een kernoorlog zou laten uitbreken en Amerika zou worden weggevaagd, zouden sommigen van ons daarin kunnen omkomen. We zouden er allemaal in kunnen omkomen. Maar we dragen nog steeds het merkteken van God, zodat we niet onder Zijn oordeel of Zijn veroordeling komen. En terwijl die kernoorlog de manier kan zijn waarop zondaars de rechtszaal van Christus worden binnengeleid om geoordeeld te worden, leidt hij ons Zijn tegenwoordigheid en volheid van vreugde binnen.

Wat hier wordt gezegd, is hetzelfde als wat Hij door Mozes tegen de farao zei: dat God onderscheid maakt tussen de Egyptenaren en Israël. Toen de plaag van duisternis zou komen, zei Hij dat er geen duisternis zou zijn in het kamp van Israël, alleen in het kamp van Egypte. Mozes zei dit tegen de farao:

> Maar bij alle Israëlieten zal nog geen hond zijn tong roeren tegen mens of dier. Zo zult u weten dat de HEERE onderscheid maakt tussen de Egyptenaren en de Israëlieten.
>
> EXODUS 11:7

En daar gaat het hier om. God maakt onderscheid tussen Zijn volk en degenen die niet Zijn volk zijn. En wij zullen nooit onder veroordeling of oordeel van God komen. Zelfs als we op deze aarde zijn op een moment dat Zijn oordeel wordt uitgegoten, hoeven we nooit bang te zijn voor Zijn oordeel. Nu kunnen we wel lichamelijk letsel oplopen, maar we zullen nooit Zijn oordeel en veroordeling ondergaan. Maar dat we lichamelijk letsel zouden kunnen oplopen, is altijd duidelijk geweest. Christenen hebben altijd moeten aanvaarden dat ze konden sterven, en bereid moeten zijn om voor God of op een andere manier te sterven. Iedereen sterft. Of mensen nu jong of oud sterven, maakt eigenlijk niet zo heel veel verschil als je bedenkt dat de eeuwigheid hun bestemming is.

22

Vurige kolen als oordeel over Jeruzalem

Laten we nu teruggaan naar Ezechiël, naar hoofdstuk 10.

> Toen keek ik, en zie, aan het gewelf boven de hoofden van de cherubs verscheen boven hen iets als een saffiersteen, met de gedaante van een troon.
>
> EZECHIËL 10:1

En er staat:

> Toen zei Hij tegen de Man Die in linnen gekleed was: Ga onder de cherub de ruimte tussen de wielen binnen, vul Uw beide handen met vurige kolen uit de ruimte tussen de cherubs, en strooi ze uit over de stad. Toen ging Hij voor mijn ogen naar binnen.
>
> EZECHIËL 10:2

Dit is blijkbaar degene die de schrijverskoker had.

Dus wat hier voornamelijk gebeurt, is dat deze man met de schrijverskoker kolen tussen de cherubs vandaan haalt, onder de wagen en de troon van God. Dat doet hij nadat hij eropuit is gegaan en de voorhoofden heeft gemerkt, en die andere zes engelen eropuit zijn gegaan en het bloedbad hebben aangericht. Die kolen vertegenwoordigen natuurlijk de nabije aanwezigheid van God. Deze kolen van oordeel worden over de stad uitgestrooid. Dat doet vermoeden dat het een algemeen, allesomvattend oordeel is dat over de hele stad komt. En als gevolg daarvan wordt de stad inderdaad verbrand. Ze is letterlijk tot de grond toe afgebrand.

> De cherubs stonden rechts van het huis toen de Man binnenkwam, en de wolk vervulde de binnenste voorhof.
>
> EZECHIËL 10:3

Daarmee wordt de tempel bedoeld.

> Toen verhief de heerlijkheid van de HEERE zich van boven de cherub naar de drempel van het huis. Daarop werd het huis vervuld met de wolk en de voorhof was vol van de lichtglans van de heerlijkheid van de HEERE.
>
> EZECHIËL 10:4

23

Gods heerlijkheid beweegt door de tempel

Er zijn verschillende momenten waarop we de heerlijkheid van de Heere zien bewegen. De betekenis van die beweging is niet altijd gemakkelijk te begrijpen. Er staat bijvoorbeeld in vers 3 van het vorige hoofdstuk, hoofdstuk 9 en vers 3:

> De heerlijkheid van de God van Israël verhief zich van boven de cherub waarop Hij rustte, naar de drempel van het huis, en Hij riep naar de Man Die in linnen gekleed was, Die de schrijverskoker aan Zijn middel had.
>
> EZECHIËL 9:3

Hier lijkt het haast alsof dat opnieuw gebeurt. Dus misschien is de Heere in de tussentijd teruggegaan en heeft Hij weer boven de cherubs gerust, dat wil zeggen de vier die bij de wielen stonden. Dan beweegt Hij dus heen en weer.

De cherubs staan aan de oostkant van het huis. En de heerlijkheid van de Heere is afwisselend bij hen aan de oostkant van het huis, of beweegt zich naar de drempel van het huis, dat wil zeggen de deuropening van de tempel. Dat heen en weer bewegen gebeurt een aantal keren. In hoofdstuk 11, vers 23, zien we opnieuw:

> Toen steeg de heerlijkheid van de HEERE op uit het midden van de stad en bleef op de berg staan die ten oosten van de stad lag.
>
> EZECHIËL 11:23

En ten slotte staat er in hoofdstuk 11, in vers 23:

En de schitterende verschijning van de Heer steeg op uit het midden van de stad en bleef staan op de berg ten oosten van de stad, Dat is de Olijfberg.

Dus een van de belangrijkste aandachtspunten van dit hele visioen is de heerlijkheid van de Heere. Waar is de heerlijkheid? In het eerste deel van het visioen gaat Hij als het ware steeds de tempel zelf in en uit. Uiteindelijk vertrekt Hij helemaal. Maar

misschien beeldt dit uit dat de Joden Hem door de geschiedenis heen afwisselend reden geven om bij hen te blijven, en dan op andere momenten reden om hen te verlaten. Het is haast alsof Hij besluiteloos lijkt: 'Blijf Ik, of blijf Ik niet?' Niet dat God werkelijk besluiteloos is, maar Hij beweegt heen en weer, zoals natuurlijk hun hele geschiedenis hiervan een weerspiegeling was. Ze keerden zich van de Heere af, en dan vertrok Hij. Vervolgens keerden ze terug naar de Heere, en dan kwam Hij weer binnen. Zijn heerlijkheid vertrok uit de tempel of kwam de tempel binnen, afhankelijk van wat zij deden.

Ik weet niet of dat is wat hier wordt uitgebeeld. Ik weet eerlijk gezegd niet wat er met name in hoofdstuk 10 wordt uitgebeeld. Want, we zullen het niet allemaal opnieuw lezen, het is grotendeels gewoon weer een beschrijving van de cherubs en de wielen en de wagen en alles, bijna woordelijk zoals het in hoofdstuk 1 werd beschreven.

24

De vier gezichten van de cherubs

Eén belangrijk verschil staat echter in vers 14 en 15. Daar worden deze wezens opnieuw beschreven. Er staat:

> Iedere cherub had vier gezichten: het eerste gezicht was het gezicht van een cherub, het tweede gezicht het gezicht van een mens, het derde de kop van een leeuw, en het vierde de kop van een arend. Toen verhieven de cherubs zich. Dit was hetzelfde levende wezen dat ik bij de rivier de Kebar gezien had.
>
> EZECHIËL 10:14-15

Je herinnert je dat er in hoofdstuk 1 vier gezichten waren. En het gezicht van de leeuw, van de mens en van de arend worden in beide passages genoemd. Maar in de andere passage, in hoofdstuk 1, werd het gezicht van een rund genoemd. Hier wordt het gezicht van een rund niet genoemd. In plaats daarvan staat het woord 'cherub' op de plek waar we 'rund' zouden verwachten. En ik denk niet dat we daarmee noodzakelijkerwijs moeten zeggen dat de algehele gestalte van een cherub die van een

rund was. Want in hoofdstuk 1 wordt ons verteld dat hun algehele gestalte die van een mens was, dat ze in het algemeen het uiterlijk van een mens hadden. Daarom lijkt het gezicht van de mens het voornaamste gezicht van een cherub te zijn.

Waarom hier dus het woord ‘cherubijn’ in de plaats van ‘os’ wordt gebruikt, is niet duidelijk. Het is mogelijk dat vanuit de plek waar hij stond, bij elk van hen het gezicht van de os naar hem toe gekeerd was. En toen hij naar hen keek, was de overheersende indruk die hij kreeg die van een ossengezicht. Daarom noemde hij dat op dat moment het gezicht van een cherubijn, terwijl er ook andere gezichten waren die hij benoemde. Maar het is niet gemakkelijk uit te leggen waarom hij hier het woord cherubijn gebruikt in plaats van os.

25

Ezechiël herkent de cherubs in de tempel

Vers 15 is interessant. Er staat:

De cherubs stegen op. Dit is het levende wezen dat ik bij de rivier de Kebar zag.

En in vers 20 staat:

> Dit is het levende wezen dat ik gezien had onder de God van Israël bij de rivier de Kebar. Toen wist ik dat het cherubs waren.
>
> EZECHIËL 10:20

Waar ik op wil wijzen, is dat hij hen geen cherubijnen noemde toen hij hen bij de rivier de Kebar zag. Blijkbaar wist hij op dat moment niet dat het cherubijnen waren. Hij wist niet hoe ze heetten. Maar deze keer, wanneer hij hen ziet, weet hij dat het cherubijnen zijn. Hij zegt:

Deze keer zag ik ze en wist ik dat het cherubs waren. Dit zijn de wezens die ik eerder zag en nu noem ik ze cherubs, omdat ik nu weet dat het cherubs zijn.

Hoe wist hij nu dat het cherubijnen waren, en toen niet? Het antwoord lijkt te zijn dat hij, toen hij in hoofdstuk 1 geroepen werd, weliswaar priester was, maar nog te jong om ooit het priesterambt te hebben uitgeoefend. Daarom was hij nog nooit in de tempel geweest. Als hij in de tempel was geweest, zou hij de gelegenheid hebben gehad om overal afbeeldingen van cherubijnen te zien, op de gordijnen. De hogepriester ging natuurlijk daadwerkelijk het heilige der heiligen binnen en zag de gebeeldhouwde cherubijnen boven het verzoendeksel. Een man die de tempel binnen kon gaan, zou deze wezens onmiddellijk als cherubijnen herkennen, omdat er overal in de tempel afbeeldingen van cherubijnen zijn.

Maar Ezechiël was nog nooit in de tempel geweest toen hij het eerste visioen zag. Dus toen hij de cherubijnen zag, wist hij niet dat het cherubijnen waren. Maar nu wordt hij in dit visioen de tempel binnengebracht. Daar is hij. Daar vindt het visioen plaats. Daarom weet hij hoe cherubijnen eruitzien, want de versiering van de tempel staat er vol mee. Nu zegt hij:

Dat is het wezen dat ik bij de rivier de Kebar zag. Het zijn cherubs. Nu weet ik dat het cherubs zijn. Ik weet nu hoe ze heten.

Ik denk dat hij daar dit inzicht kreeg: de wezens die hij eerder had gezien, waren de cherubijnen waarover hij zoveel had gelezen, onder meer die boven het verzoendeksel. Wat hij zag, waren deze cherubijnen. Maar toen hij hen voor het eerst zag, wist hij niet dat het cherubijnen waren.

Het wijst er natuurlijk ook op dat hij het eerste visioen blijkbaar in die tussenliggende periode heeft opgeschreven, hoewel er maar veertien maanden tussen het eerste en het tweede visioen waren verstreken. Hij heeft dus niet al deze visioenen pas ergens later in zijn leven opgeschreven. Blijkbaar schreef hij het eerste visioen op voordat hij het tweede kreeg. Want toen hij het eerste visioen opschreef, voegde hij niet toe dat het cherubijnen waren, waarschijnlijk omdat hij dat niet wist toen hij het opschreef. Maar nu hij het tweede visioen opschrijft, voegt hij dat toe als een stukje extra kennis.

Zoals je weet, omdat je dit hoofdstuk hebt gelezen, voegt het eigenlijk niet veel nieuwe informatie toe, behalve dat de heerlijkheid van de Heere Zich tussen de cherubijnen en de drempel van de deur verplaatst. Daarom gaan we verder met hoofdstuk 11.

26

De leiders die Jeruzalem verkeerde raad geven

In hoofdstuk 11 is het eerste gedeelte een beschrijving van de houding van de Joden: dat ze veilig waren, dat ze geen oordeel zouden ondergaan. Het is een beschrijving van hun valse gevoel van veiligheid, en dat wordt geïllustreerd door enkele van de spreuken die ze gebruikten.

Er staat:

> Toen hief de Geest mij op en bracht mij bij de Oostpoort van het huis van de HEERE, die naar het oosten gekeerd is. En zie, bij de ingang van de poort waren vijfentwintig mannen, en in hun midden zag ik Jaäzanja, de zoon van Azzur, met Pelatja, de zoon van Benaja, leiders van het volk.
>
> EZECHIËL 11:1

We zijn Jaäzanja, de zoon van Safan, tegengekomen onder de zeventig in die verborgen voorhof onder de tempel. Hier hebben we de vijfentwintig mannen die we de zon zagen aanbidden. Dat was een ander beeld. Er is nog een Jaäzanja. Het is duidelijk dat het een andere Jaäzanja is, hoewel de naam dezelfde is. Hij geeft duidelijk aan dat het iemand anders is. Deze is de zoon van Azzur, niet de zoon van Safan, zoals die andere.

Dat wil zeggen, Jaäzanja en Pelatja waren vorsten van het volk. Dat kan betekenen dat ze daadwerkelijk zonen van de koning waren, wat waarschijnlijk lijkt, of dat ze een andere hoge gezagspositie bekleedden. [Vertalersnoot: de spreker sluit hier aan bij het Engelse ‘princes’; de HSV noemt hen ‘leiders van het volk’.] Pelatja wordt daadwerkelijk door het oordeel getroffen en valt dood neer voordat dit hoofdstuk afgelopen is.

Maar hij ziet hen daar, en hij zei:

Toen zei Hij tegen me, zoals de Heere zei:

> Toen zei Hij tegen mij: Mensenkind, dit zijn de mannen die onrecht bedenken en verkeerde raad geven in deze stad,
>
> EZECHIËL 11:2

Deze twee vorsten lijken de belangrijkste aanstichters van de afgoderij in de stad te zijn, en degenen die grotendeels verantwoordelijk zijn voor wat er is gebeurd. Zoals Izebel grotendeels verantwoordelijk was voor het invoeren van de aanbidding van Baäl in Israël, waren deze mannen grotendeels verantwoordelijk voor al deze gruwelen die hij in hoofdstuk 8 heeft gezien en voor de verwoesting die in hoofdstuk 9 plaatsvindt.

Er staat:

27

De kookpot als beeld van valse veiligheid

> zij die zeggen: Voorlopig moeten wij geen huizen bouwen. Deze stad is de pot en wij zijn het vlees.
>
> EZECHIËL 11:3

[Vertalersnoot: de spreker citeert een Engelse vertaling met ‘Het is niet nabij; laten we huizen bouwen’. Dat verschilt van de HSV: ‘Voorlopig moeten wij geen huizen bouwen’.] De spreker volgt hier een andere vertaling van vers 3: ‘Het is niet nabij; laten we huizen bouwen.’ Hij legt dat uit als: het oordeel is niet nabij. Laten we gewoon doorgaan en leven alsof het leven zal blijven doorgaan, nieuwe huizen bouwen, enzovoort.

Dat zeiden ze.

Dat lijkt een vreemde uitspraak, want als ze zeggen dat de stad een kookpot is en wij het vlees zijn, waarmee ze het vlees in de kookpot bedoelen, klinkt het bijna alsof ze zeggen: ‘We zitten in de problemen.’ In het Engels hebben we de uitdrukking: ‘Uit de

braadpan in het vuur springen.' In die uitdrukking is de braadpan geen goede plek om te zijn, maar het vuur is nog erger. Maar dit is iets heel anders. Voor hen was het vlees in de kookpot iets bijzonders, iets heiligs.

De kookpot is natuurlijk de kookpot die de priesters bij de aanbidding in de tempel gebruikten. Het deel van het dier dat de priesters kregen om op te eten, was heilig voedsel. Ze kookten het in de kookpot en aten het op. Het eten van dit vlees in de kookpot hoorde bij het tempelritueel, bij het offerritueel. We kunnen in het boek 1 Samuel lezen dat een van de zonden van de zonen van Eli was dat ze het vlees met een drietandige vork uit de kookpot haalden voordat het vet en andere dingen die aan God gegeven moesten worden, ervan verwijderd waren. Maar de kookpot was de plaats waar het heilige vlees werd gekookt om door de priesters te worden gegeten.

Wat ze dus zeggen, is dat de stad als een grote heilige kookpot is. En iedereen die erin is, is heilig voor de Heere, zoals het vlees in de kookpot. In feite vleien ze zichzelf door te zeggen: 'Wij zijn het vlees in de kookpot.'

We moeten dat Joodse ritueel begrijpen om te begrijpen waarom die woorden die betekenis zouden overbrengen. Maar voor hen was de hele stad Jeruzalem gewoon één groot heilig vat, één grote heilige pot. Alles erin was heilig, net zoals het vlees in de kookpot van de priester heilig was.

Wat ze zeggen, is: wij zijn heilig voor de Heere doordat we in Jeruzalem wonen, ongeacht hoe we leven. Ze hadden de valse zekerheid dat ze, doordat ze tot het Joodse volk behoorden en in de heilige stad woonden, automatisch gevrijwaard waren van elk oordeel en van alle onheil. Natuurlijk hebben veel mensen tegenwoordig die onjuiste opvatting over de Joden. Ze geloven dat de Joden, ongeacht wat ze doen, toch Gods volk zijn omdat ze Joods zijn, en dat ze gesteund moeten worden. Dat was ongeveer de opvatting die ze daar hadden.

Maar God zei dat deze mannen, Jaäzanja en Pelatja, met zo'n houding kwaad bedreven en slechte raad gaven. Want ze gaven mensen de indruk dat ze vrijuit konden zondigen, alleen omdat een uiterlijke omstandigheid hen tot Gods gunstelingen maakte, omdat ze toevallig in Jeruzalem woonden.

Dat staat niet ver af van de huidige leer van de eeuwige zekerheid, die leert dat je, zodra je eenmaal in de gemeente bent, zodra je eenmaal in de genade bent, kunt doen wat je maar wilt. Je bent gevrijwaard van de hel, je bent gevrijwaard van het oordeel. Zodra je het zondaarsgebed hebt gebeden, hoor je erbij, en niets wat je daarna doet, doet er nog toe. Dat is zo ongeveer de hedendaagse tegenhanger in de gemeente van deze houding onder de Joden.

28

God keert de spreuk van de kookpot om

> Profeteer daarom tegen hen, profeteer, mensenkind! Toen viel de Geest van de HEERE op mij en Hij zei tegen mij: Zeg: Zo zegt de HEERE: Dit hebt u gezegd, huis van Israël. Wat in uw geest opkomt, weet Ik.
>
> EZECHIËL 11:4-5

God kent al onze gedachten.

> U hebt in deze stad uw gesneuvelden talrijk gemaakt en haar straten met gesneuvelden gevuld.
>
> EZECHIËL 11:6

Daarmee wordt moord bedoeld.

> Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Uw gesneuvelden die u in het midden ervan hebt neergelegd, die zijn het vlees en deze stad is de pot. U echter zal Ik uit het midden ervan doen vertrekken. Het zwaard hebt u gevreesd en het zwaard zal Ik over u brengen, spreekt de Heere HEERE. Ik zal u uit het midden ervan doen vertrekken, u in de hand van vreemden geven en Ik zal strafgerichten over u voltrekken. U zult door het zwaard vallen. Op het grondgebied van Israël zal Ik u berechten. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben. Deze stad zal voor u niet als een pot zijn en ú zult in het midden ervan niet als vlees zijn: op het grondgebied van Israël zal Ik u berechten. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben, omdat u niet in Mijn verordeningen bent gegaan. Overeenkomstig Mijn bepalingen hebt u niet gehandeld, maar overeenkomstig de bepalingen van de heidenvolken die rondom u zijn, hebt u gehandeld.
>
> EZECHIËL 11:7-12

God grijpt terug op deze spreuk die ze gebruikten:

> zij die zeggen: Voorlopig moeten wij geen huizen bouwen. Deze stad is de pot en wij zijn het vlees.
>
> EZECHIËL 11:3

Dat wil zeggen: wij zijn de heiligen. Hij zegt: nee, de mensen die werkelijk het vlees in de kookpot zijn, de werkelijk heilige mensen, zijn degenen die jullie hebben gedood, de mensen die jullie hebben omgebracht. Jullie hebben de onschuldigen vervolgd, en jullie hebben de armen onderdrukt, en jullie hebben mensen gedood die niets verkeerds hadden gedaan. Zij zijn degenen die terecht het vlees in de kookpot

genoemd zouden moeten worden. Zij zijn degenen die heilig zijn voor de Heere, maar jullie hebben hen niet als heilig behandeld. Met andere woorden: jullie hebben hen gedood.

Jullie, zegt Hij, zijn weliswaar in Jeruzalem en zouden jezelf daarom kunnen zien als vlees in de ketel, maar:

toch zullen jullie als stukken vlees uit die ketel worden gehaald. Jullie worden uit Jeruzalem weggevoerd en binnen de grenzen van Israël worden jullie berecht.

In de vertaling die de spreker gebruikt, staat twee keer ‘de grenzen van Israël’, waar de hier opgenomen vertaling ‘op het grondgebied van Israël’ heeft. De spreker verstaat ‘de grenzen’ als de buitenranden. [Vertalersnoot: de spreker legt het Engelse ‘borders’ uit als grensstreken. De HSV vertaalt hier ‘op het grondgebied van Israël’.] Ze zullen niet midden in de ketel blijven. Ze zijn als vlees dat uit de ketel wordt gehaald omdat het niet geschikt is om daarin te blijven. Daarom zullen ze buiten de stad Jeruzalem worden geoordeeld, aan de grenzen van Israël. Dat is wat Hij zegt.

Hij neemt dus het idee over dat de stad Jeruzalem een ketel is, alleen om bij hun beeldspraak aan te sluiten. Maar Hij zegt:

Als de stad Jeruzalem een kookpot is, zijn jullie zeker niet heilig genoeg om daar te blijven. Jullie zijn geen heilig vlees, dus worden jullie eruit gehaald, zoals je stukken vlees uit een kookpot zou weggooien, en worden jullie buiten de stad berecht, binnen de grenzen van Israël.

Als er enig heilig vlees in de stad is, dan waren dat degenen die door jullie toedoen zijn gestorven. Hij zegt dat zij het vlees in de ketel zijn. Zo past Hij hun gelijkenis aan.

29

Pelatja sterft tijdens de profetie

Dan staat er in vers 13:

> En het gebeurde terwijl ik profeteerde, dat Pelatja, de zoon van Benaja, stierf. Toen wierp ik mij met mijn gezicht ter aarde en riep met luide stem: Ach, Heere HEERE, maakt U een vernietigend einde aan het overblijfsel van Israël?
>
> EZECHIËL 11:13

Dat wil zeggen, terwijl hij deze woorden uitsprak:

dat Pelatja, de zoon van Benaja, stierf. Toen viel ik met mijn gezicht op de grond en riep luid: Heer, mijn God, gaat U iedereen die nog over is van Israël uitroeien?

Ezechiël had niet verwacht dat dit zou gebeuren. Hij had niet geprofeteerd dat Pelatja zou sterven. Hij had alleen deze algemene uitspraak tegen hen geprofeteerd, en tot zijn schrik viel Pelatja dood neer. Dat betekent niet noodzakelijk dat Pelatja de woorden van de profetie hoorde, dat Ezechiël werkelijk bij Pelatja aanwezig was en deze woorden tegen hem uitsprak, en dat hij toen dood neerviel van schrik of wat dan ook vanwege wat hij hoorde. Het past heel goed bij wat we van de situatie weten dat Ezechiël in het visioen tegen Pelatja profeteerde en dat hij in het visioen Pelatja zag sterven.

Pelatja kan werkelijk, letterlijk, op datzelfde moment dood zijn neergevallen terwijl Ezechiël dit visioen in Babylonië had. Pelatja, die daar boven Jeruzalem stond, kan op datzelfde moment dood zijn neergevallen. Dat is heel goed mogelijk. Het is ook mogelijk dat Pelatja later onder het oordeel van God is gestorven, misschien door toedoen van Babyloniërs, maar dat hij het in zijn visioen nu zag gebeuren. Net zoals hij in zijn visioen de zes mannen door de stad zag trekken en de stad zag uitroeien, terwijl dat op dat precieze moment niet werkelijk gebeurde. Het wees er eenvoudig op dat deze man door Gods hand zou lijden en sterven.

Je kunt het op beide manieren opvatten, en het wordt ons niet verteld. We hebben in de Bijbel geen andere historische informatie die ons over de dood van Pelatja vertelt. Het lijkt dus mogelijk dat Pelatja dood neerviel op het moment dat Ezechiël deze profetieën uitsprak.

Het doet ons natuurlijk denken aan een gebeurtenis in het Nieuwe Testament, waarbij Ananias en Saffira hadden gelogen over het bedrag dat ze naar de apostelen brachten, en Petrus hen alleen maar terechtwees. En tot zijn verbazing vielen ze dood neer. Petrus was verbaasd toen Ananias in Handelingen hoofdstuk 5 dood neerviel, maar toen Saffira binnenkwam, verwachtte Petrus het. Daarom zei hij:

> Petrus zei tegen haar: Waarom toch hebt u met elkaar afgesproken de Geest van de Heere te verzoeken? Zie, de voeten van hen die uw man begraven hebben, zijn voor de deur en zullen u ook uitdragen.
>
> HANDELINGEN 5:9

Hij wist dat ze dood zou neervallen, en dat gebeurde ook. Dat gebeurt niet erg vaak. Sterker nog, voor zover ik weet gebeurde dat alleen hier in Handelingen 5, dat iemand die terechtgewezen werd of tegen wie geprofeteerd werd, letterlijk dood neerviel.

Toen was Ezechiël natuurlijk verbijsterd en ontzet en geschokt, en hij riep het uit van angst toen hij dit zag gebeuren. Hij zei:

Heer, mijn God, gaat U iedereen die nog over is van Israël uitroeien?

30

Jeruzalem kijkt neer op de ballingen

> Toen kwam het woord van de HEERE tot mij: Mensenkind, het zijn uw broeders, uw broeders, mannen met het recht van lossing voor u, en heel het huis van Israël in zijn geheel, tegen wie de inwoners van Jeruzalem gezegd hebben: Houd u ver van de HEERE, ons is dit land als erfelijk bezit gegeven.
>
> EZECHIËL 11:14-15

Er zijn een paar manieren om dit te zien. Hij zegt:

Je broeders, ja, je eigen broeders, je familieleden en het hele volk van Israël, dat zijn de mensen tegen wie de inwoners van Jeruzalem hebben gezegd: ‘Houd je ver van de Heere.’

Met andere woorden, het is alsof de metgezellen van Ezechiël, misschien die ballingen in Babel, zijn verwanten en zijn lotgenoten daar in Babel, werden aangesproken door degenen die nog in Jeruzalem waren.

Misschien werd dit letterlijk tegen hen gezegd, of misschien worden hun hier alleen woorden in de mond gelegd die hun houding weerspiegelen. Maar de houding van de mensen in Jeruzalem was dat degenen die in ballingschap waren weggevoerd, onwaardig waren. Degenen die nog in de ketel zaten, waren het heilige vlees. Degenen die bij de eerdere wegvoeringen aan deportatie waren ontkomen, waren bijzonder gezegende mensen, terwijl degenen die nu ballingen waren, ver van de Heere waren.

Dus in zekere zin was de houding van de mensen die in Jeruzalem waren achtergebleven tegenover degenen die in ballingschap waren gevoerd, zoals Ezechiël:

Jullie staan ver van de Heer af.

„Jullie zijn van de tempel gescheiden; daarom zijn jullie ver van de Heere.” En hij zegt:

Maar dit land is aan ons gegeven om te bezitten.

Dat zou kunnen betekenen: „Wij die hier achterblijven, zullen niet worden weggevoerd. God heeft ons het land laten houden. Wat jullie betreft, wij weten niet wat er met jullie mis is. God mocht jullie blijkbaar niet, en daarom heeft Hij jullie ver van Zich weggevoerd. Maar wij blijven hier, want God heeft ons dit land gegeven, en hier zullen wij blijven." Dat is één manier om het te begrijpen, en dat zou heel goed de bedoeling kunnen zijn.

Een andere uitleg van de uitspraak is dat de mensen in Jeruzalem onder elkaar zeiden: „Laten we de Heere negeren. Laten we ver van de Heere vandaan gaan. Laten we andere goden aanbidden, want dit grondgebied is ons onvoorwaardelijk geschonken."

'Dit land is aan ons gegeven om te bezitten' betekent dan: „God heeft ons dit land gegeven. Hij zal het ons niet afnemen. Daarom maakt het niet uit wat we doen." En dat zou overeenkomen met hun hele idee van het vlees in de kookpot. Zolang we in de kookpot zitten, zijn we veilig; we zijn heilig. Het maakt niet uit hoe we leven. Het maakt niet uit dat we geen afgoden aanbidden. [Vertalersnoot: vermoedelijk een verspreking voor 'dat we afgoden aanbidden'.] We zijn nog steeds heilig in Gods ogen, omdat we in Jeruzalem zijn.

In dat geval zouden ze eenvoudig opnieuw zeggen dat het land hun onvoorwaardelijk geschonken is. Daarom kunnen ze, als ze dat willen, zo ver bij de Heere vandaan gaan als ze maar willen. Zolang ze in het land blijven, zullen ze het kunnen houden, want God zal het hun niet afnemen. In beide gevallen, welke uitleg ook de werkelijke betekenis van hun woorden weergeeft, hebben ze dat ene element gemeen: ze beschouwden het land als onvoorwaardelijk van hen. Ze dachten dat God hun het land nooit zou afnemen, omdat het hun onvoorwaardelijk in bezit was gegeven.

Maar het is duidelijk dat Ezechiël het daar niet mee eens is, en God is het daar niet mee eens. Hij ziet dit als onderdeel van hun verkeerde redenering. En opnieuw wil ik erop wijzen dat er vandaag veel christenen en Joden zijn die nog steeds geloven dat het land onvoorwaardelijk van hen is, ongeacht of ze God dienen of niet. Dat de Joden recht hebben op dat land, of ze God nu liefhebben of niet.

We weten dat de meeste Joden niet in Christus geloven, hoewel er velen onder hen goede christenen zijn. Vele duizenden Joden zijn geweldige christenen en leiders in de christelijke gemeente geworden. Toch gelooft de meerderheid van de Joden niet in

Christus. Sterker nog, de meerderheid van de Joden gelooft tegenwoordig zelfs niet meer in God. Als je een enquête zou houden onder de Joden in New York, waar natuurlijk meer Joden wonen dan waar ook ter wereld, zou je ontdekken dat de meesten van hen gewoon seculiere zakenmensen zijn. Bij de meesten van hen is hun persoonlijke godsdienstige geloof nihil. De meesten van hen zijn atheïsten.

Dus zeggen dat de Joden dit land onvoorwaardelijk gegeven wordt, ongeacht of ze dicht bij God staan of niet, is in strijd met de Bijbelse waarheid. Het is in feite de denkfout die deze Joden destijds maakten, toen ze dachten: „We kunnen onze afgoden aanbidden, want we zullen nooit uit dit land worden gezet."

31

God is een heiligdom voor de ballingen

Op dit punt voegt God een messiaanse voorspelling in. Hij begint met erop te wijzen dat Hij een overblijfsel van rechtvaardige Joden in de ballingschap zal bewaren en hen naar hun land zal terugbrengen. Maar vervolgens spreekt Hij over het nieuwe verbond, hoewel Hij het woord 'verbond' niet gebruikt. Hij gebruikt bewoordingen die elders voor het nieuwe verbond worden gebruikt, over een nieuw hart en een nieuwe geest die in hen worden gelegd. Dat zien we in de volgende verzen.

Vers 16:

> Zeg daarom: Zo zegt de Heere HEERE: Hoewel Ik hen ver weggedreven heb onder de heidenvolken en hoewel Ik hen in de landen verspreid heb, toch zal Ik voor hen een heiligdom zijn, hoe kort ook, in de landen waarin zij gekomen zijn.
>
> EZECHIËL 11:16

Als de inwoners van Jeruzalem over de ballingen zeiden: „Deze mensen zijn ver van de Heere. We weten niet wat er met hen mis is, maar God heeft toegelaten dat ze geoordeeld werden. Maar wij zijn veilig", dan zegt Hij: „Nee, het tegenovergestelde is waar." Die ballingen die zijn weggevoerd, zijn rechtvaardiger dan de mensen in de

stad. Ze zijn rechtvaardiger dan degenen die nog in Jeruzalem zijn, omdat de ballingen in Babylon tenminste geen afgoden meer aanbidden, terwijl degenen in Jeruzalem nog steeds hun gruwelen aanbidden.

Dus Hij zegt, omdat zij dit zeggen:

‘Hoewel Ik ze ver weg heb gestuurd, tussen de andere volken…’ Daarmee bedoelt Hij de ballingen, zoals Ezechiël zelf en zijn metgezellen.

Ze zijn ver verwijderd van het heiligdom in Jeruzalem, maar God Zelf is het heiligdom van degenen die Hem dienen, ook al zijn ze duizend mijl van Jeruzalem verwijderd. Het heiligdom in Jeruzalem is maar een gebouw, en het is toevallig een gebouw waaruit de Heere op het punt staat te vertrekken. Maar Hij zal Zijn eigen kleine, persoonlijke heiligdom geven aan iedereen die in zijn hart een altaar voor Hem opricht, ook al bevindt die zich duizenden mijlen verderop in ballingschap. [Vertalersnoot: deze uitleg sluit aan bij het Engelse ‘a little sanctuary’ (‘een klein heiligdom’). De HSV vertaalt de beperking als tijdsduur: ‘een heiligdom zijn, hoe kort ook’.]

> Zeg daarom: Zo zegt de Heere HEERE: Ik zal u verzamelen uit de volken, en Ik zal u bijeenbrengen uit de landen waarover u verspreid bent, en Ik zal u het land van Israël geven.
>
> EZECHIËL 11:17

Dat wil zeggen, tegen degenen die nog in Israël waren en dachten dat het hun bezit was, zei God:

> Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Uw gesneuvelden die u in het midden ervan hebt neergelegd, die zijn het vlees en deze stad is de pot. U echter zal Ik uit het midden ervan doen vertrekken. Het zwaard hebt u gevreesd en het zwaard zal Ik over u brengen, spreekt de Heere HEERE. Ik zal u uit het midden ervan doen vertrekken, u in de hand van vreemden geven en Ik zal strafgerichten over u voltrekken. U zult door het zwaard vallen. Op het grondgebied van Israël zal Ik u berechten. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben. Deze stad zal voor u niet als een pot zijn en ú zult in het midden ervan niet als vlees zijn: op het grondgebied van Israël zal Ik u berechten.
>
> EZECHIËL 11:7-11

Het was natuurlijk het gelovige overblijfsel van de ballingen dat met Zerubbabel en met Ezra en Nehemia werd teruggebracht en het land weer terugkreeg. Dit werd dus in natuurlijke zin vervuld.

> Zij zullen daarheen komen en daaruit al zijn afschuwelijke afgoden en al zijn gruweldaden wegdoen.
>
> EZECHIËL 11:18

en dat gebeurde.

32

Een nieuw hart en het nieuwe verbond

> Ik zal hun één hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit hun vlees wegdoen en hun een hart van vlees geven,
>
> EZECHIËL 11:19

We zouden verder kunnen lezen:

> zodat zij in Mijn verordeningen gaan en Mijn bepalingen in acht nemen en die houden. Dan zullen zij Mij een volk zijn, en zal Ík hun een God zijn.
>
> EZECHIËL 11:20

Dat geldt in zekere zin voor de ballingen die onder Zerubbabel terugkeerden. Ze hadden inderdaad een andere houding. Ze hadden inderdaad een andere geest en een ander hart dan degenen die waren weggevoerd. Ze waren getuchtigd. Ze waren gebroken. Ze waren voor het merendeel vastbesloten God te eren, hoewel ze wel vervielen in huwelijken tussen verschillende volken en dergelijke dingen die hun verboden waren. Maar degenen die terugkeerden, waren een ander soort mensen, met een zachter hart. En ze wandelden voor het merendeel inderdaad in Gods wegen. In die zin is dit dus inderdaad van toepassing op de terugkeer uit de ballingschap.

Maar de bewoording zelf verwijst uiteindelijk naar het nieuwe verbond en hoe Hij ons een nieuw hart geeft. Dat weten we uit andere passages. Dit is het duidelijkst te zien in Ezechiël hoofdstuk 36, vanaf vers 25. De spreker noemt hier per abuis hoofdstuk 37, maar haalt de volgende passage aan:

> Ik zal rein water op u sprenkelen, zodat u rein wordt. Van al uw onreinheid en al uw afgoden zal Ik u reinigen. Ik zal u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste leggen. Ik zal het stenen hart uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste leggen en ervoor zorgen dat u in Mijn verordeningen wandelt en Mijn bepalingen in acht neemt en uitvoert.
>
> EZECHIËL 36:25-27

Nogmaals, veel van deze bewoordingen worden gebruikt in messiaanse passages over wat Jezus in het nieuwe verbond zou brengen. De Geest wordt gegeven, een nieuw hart. In Jeremia wordt ons gezegd:

> Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zíj zullen Mij tot een volk zijn.
>
> JEREMIA 31:33

Het is een nieuw hart;

> Daarom, als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, alles is nieuw geworden.
>
> 2 KORINTHE 5:17

Hij doet ons in Zijn verordeningen wandelen, want in het Nieuwe Testament wordt ons gezegd:

> want het is God, Die in u werkt zowel het willen als het werken, naar Zijn welbehagen.
>
> FILIPPENZEN 2:13

En als je teruggaat naar onze passage in hoofdstuk 11, zegt Hij ook:

Zij zullen Mijn volk zijn en Ik zal hun God zijn.

Bedenk dat Hosea die bewoordingen ook gebruikte voor Gods herstel van mensen, en Paulus haalt ze in Romeinen aan als iets wat over de gemeente gaat. Er staat hier dus veel in dat misschien vooruitwijst naar een kleinere vervulling op korte termijn, in de terugkeer van de ballingen. Maar de grotere, belangrijkere vervulling ligt in de komst van het nieuwe verbond en het veranderde hart dat ons wordt gegeven.

Maar in tegenstelling tot degenen die daarin delen, staat er in vers 21:

> Maar wat betreft het hart van hen die het hart van hun afschuwelijke afgoden en hun gruweldaden navolgen, hun eigen weg zal Ik op hun hoofd doen neerkomen, spreekt de Heere HEERE.
>
> EZECHIËL 11:21

33

Gods vertrek naar de Olijfberg en Zacharia

Ten slotte zien we in dit laatste kleine gedeelte dat de heerlijkheid vertrekt.

> Daarna hieven de cherubs hun vleugels op, en de wielen verhieven zich tegelijk met hen. En de heerlijkheid van de God van Israël was vanboven over hen. Toen steeg de heerlijkheid van de HEERE op uit het midden van de stad en bleef op de berg staan die ten oosten van de stad lag.
>
> EZECHIËL 11:22-23

Dat is de Olijfberg.

> Daarop hief de Geest mij op en bracht mij in een visioen door de Geest van God bij de ballingen in Chaldea. Toen steeg het visioen dat ik gezien had, op, bij mij vandaan.
>
> EZECHIËL 11:24

Dat is waar hij nu in ballingschap woonde.

Er staat dat het visioen van hem opsteeg. Dat suggereert dat er iets over hem neerdaalde en daarna weer wegging, in plaats van dat hij lichamelijk werd verplaatst.

> Toen sprak ik tot de ballingen al de woorden van de HEERE die Hij mij had doen zien.
>
> EZECHIËL 11:25

Wij hebben die dingen dus al gelezen, maar hij vertelt ze nu, op dit punt, aan de ballingen.

Ik wil alleen op dit ene ding wijzen: de heerlijkheid van de HEERE die in vers 23 de stad verlaat en op de Olijfberg aan de oostkant van de stad gaat staan, is eenvoudigweg een beeld van het feit dat God de stad heeft verlaten. Er is niets meer over om hen tegen hun vijanden te beschermen, omdat God niet meer met hen is.

Maar dat God op de Olijfberg staat, dat beeld komt op nog één andere plaats in het Oude Testament voor. Daar wordt het op grote schaal verkeerd uitgelegd, waarschijnlijk doordat moderne christelijke uitleggers het niet in verband hebben gebracht met wat Ezechiël zojuist zei in de passage die we hebben gelezen. In Zacharia 14, vers 4, staat:

> Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de ene helft van de berg naar het noorden zal wijken en de andere helft ervan naar het zuiden.
>
> ZACHARIA 14:4

Dit wordt vaak gebruikt om te zeggen dat Jezus, wanneer Hij terugkomt, Zijn voet op de Olijfberg zal zetten en dat die in tweeën zal splijten. En je hebt dat waarschijnlijk ergens weleens gehoord, want veel mensen onderwijzen dat dit zo is. Die hele gedachte is ontleend aan dit vers in Zacharia. Er is beslist niets anders in de Bijbel dat erop wijst dat Hij Zijn voet op de Olijfberg zal zetten en dat die zal splijten. Dit is de hele grondslag voor die leer. En toch zul je, wanneer we Zacharia 14 bestuderen, volgens mij ontdekken dat dit geen passage over de wederkomst van Christus is. Het lijkt een passage te zijn over de stichting van de gemeente en het oordeel over Jeruzalem door de Romeinen.

Ik zal daar nu niet uitvoerig op ingaan en die uitleg onderbouwen. Maar besef dat, wanneer er staat:

Zijn voeten zullen die dag op de Olijfberg staan, dat precies is wat we in Ezechiël zagen. De heerlijkheid van de Heere verliet de stad en ging op de Olijfberg staan. Met andere woorden, buiten de stad. Als de Romeinen komen om Jeruzalem te verwoesten,

betekent dat, net als wanneer de Babyloniërs komen om Jeruzalem te verwoesten, dat de heerlijkheid van de Heere eerst uit Jeruzalem moet weggaan. Hij moet buiten de stad gaan staan om toe te kijken hoe de massavernietiging plaatsvindt.

Dus de uitspraak dat Zijn voeten op de Olijfberg zullen staan, is niet noodzakelijk een letterlijke uitspraak dat Jezus terug zal komen en op de Olijfberg zal gaan staan. Hoewel ik wel in de letterlijke wederkomst van Christus geloof, geloof ik niet dat deze passage daarover gaat. Ik geloof dat in Zacharia hetzelfde wordt beschreven als in Ezechiël: dat God, Die in de stad Jeruzalem was geweest, Zich uit de stad terugtrekt en buiten de stad op de Olijfberg gaat staan. En natuurlijk maakt dat de stad kwetsbaar voor verwoesting door haar vijanden.

We zullen dat verband opnieuw zien wanneer we bij Zacharia 14 komen. Ik ben van plan de uitgesproken gelijkenissen van Ezechiël door te nemen. Blijf je vijf hoofdstukken per dag lezen, dan blijf je voor het grootste deel bij met wat we behandelen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Ezechiël 1:28
- Ezechiël 8:1
- Ezechiël 1:1-2
- Ezechiël 8:2
- Ezechiël 8:3
- Ezechiël 8:4
- Jesaja 6:3
- 2 Korinthe 12:2
- Ezechiël 8:5
- Ezechiël 8:6
- Exodus 20:4-5
- Ezechiël 8:7
- Ezechiël 8:8

- Ezechiël 8:8-9
- Ezechiël 8:10-13
- Ezechiël 8:12
- Ezechiël 8:14-15
- Ezechiël 8:16
- Ezechiël 8:17
- Ezechiël 8:18
- Ezechiël 9:1-3
- Ezechiël 9:4-7
- Ezechiël 9:8-11
- 2 Petrus 2:8
- 1 Petrus 4:17
- Jakobus 3:1
- Exodus 12:13
- Genesis 18:23
- Psalmen 91:2
- Psalmen 91:7-10
- Psalmen 91:1
- 1 Thessalonicenzen 5:9
- Openbaring 7:1-3
- Openbaring 7:4
- Openbaring 9:4
- Mattheüs 22:7
- Daniël 2:21
- Efeze 1:11
- Jesaja 10:5
- Jesaja 10:6
- Jesaja 10:7
- Jesaja 10:15
- Jesaja 10:16
- Psalmen 76:11
- Psalmen 116:15
- Filippenzen 1:21
- Exodus 11:7

- Ezechiël 10:1
- Ezechiël 10:2
- Ezechiël 10:3
- Ezechiël 10:4
- Ezechiël 9:3
- Ezechiël 11:23
- Ezechiël 10:14-15
- Ezechiël 10:20
- Ezechiël 11:1
- Ezechiël 11:2
- Ezechiël 11:3
- Ezechiël 11:4-5
- Ezechiël 11:6
- Ezechiël 11:7-12
- Ezechiël 11:13
- Handelingen 5:9
- Ezechiël 11:14-15
- Ezechiël 11:16
- Ezechiël 11:17
- Ezechiël 11:7-11
- Ezechiël 11:18
- Ezechiël 11:19
- Ezechiël 11:20
- Ezechiël 36:25-27
- Jeremia 31:33
- 2 Korinthe 5:17
- Filippenzen 2:13
- Ezechiël 11:21
- Ezechiël 11:22-23
- Ezechiël 11:24
- Ezechiël 11:25
- Zacharia 14:4

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.